

2007

ЩОРІЧНИЙ ЗВІТ міського голови Сергія Одарича перед громадою міста Черкаси

Інформаційний бюлетень

грудень 2007 року

Дорогий друзе!

Минув рік відтоді, як виборці Черкас доручили мені очолювати наше мальовниче місто. Скажу відверто — це був найважчий рік у моєму житті.

По-перше, міське господарство надзвичайно різноманевне, і мусиш одночасно займатися десятками проблем. Думати над стратегічним майбутнім міста і шукати кошти на аварійний ремонт колектора; розробляти концепцію нових зупинок транспорту і судитися за повернення басейну до міської власності; відновлювати дитячі парки і оновити з Тендерною палатою за закупівлю медикаментів для лікарень без "відкатів".

По-друге, нічого не можна відкласти на завтра. В побуті чи на виробництві, якщо постає складна проблема, завжди можна взяти тайм-аут, добре подумати, зважити всі "за" і "проти", лише потім прийняти рішення. На посаді міського голови таке неможливо. Не можна на день-другий зупинити каналізацію чи припинити навчання в школах. Мусиш ухвалювати рішення миттєво. Чимось це мені нагадує дитинство — ми полювали гру в шахи з обмеженим часом. Ось тепер такій собі "бліц", тільки не на п'ять хвилин, а на п'ять років.

По-третє, відчуття величезної відповідальності. За винятком студентських підробітків, мені ніколи не доводилося бути найманім працівником. Я завжди був господарем тієї справи, якою займався. Відповідно, зиск до свободи вибору. Відчуття того, що свободу отрачено і в тебе віднині є господар, та це й не один, а майже триста тисяч господарів, — це велике психологічне навантаження.

Йдучи на вибори, я знав, що в місті багато негараздів. Але те, з чим стикнувся, не могло привідитися навіть у страшному сні. Кілька прикладів. Парк "Ювілейний" виявився давно приватним... Комунальні служби вже кілька років вивозять сміття на звалище, на яке не мають ніяких прав... Тепло до частини черкаських осель подається по мережах, у яких нема власників і за став яких ніхто не відповідає...

Окрема тема — міська рада. Розпочинати роботу мені довелося з "чужим" виконкомом і "чужими" замами. Вдумайтесь, лише через шість (!) місяців депутати затвердили кількох реко-

мендованих мною заступників. На жаль, частина депутатів міськради в роботі керуються не потребами міста, а корпоративними інтересами чи взаєминками кийських партійних босів.

Проте рік минув і настав час підбити перші підсумки. Децю вдалося зробити, децю лише розпочали. На наступних сторінках розміщено короткий звіт про роботу головних галузей міста. Ми намагалися зробити його мінімально формальним і мак-

симально інформативним.

Для обговорення звіту і завдань на майбутнє протягом січня лютого я проведу зустрічі у кожному мікрорайоні. Запрошую всіх долучитися до цього обговорення. Буду вдячний за ваші зауваження та пропозиції.

**З повагою,
Ваш**

**Сергій
ОДАРИЧ**

У Черкасах ростуть офіційна зарплата і надходження до міського бюджету

Значною мірою це відбувається завдяки тому, що міська влада розпочала кампанію проти зарплати "у конвертах" у серні цього року. Перший результат не забарився, бо вже за місяць почала зростати офіційна заробітна плата на підприємствах, що потрапили під принцип міської влади. Разом із тим зростає і середня заробітна плата по місту Черкасах. Також збільшилися надходження від продажу та оренди землі і майна, оскільки їхню вартість було приведено у відповідність, і ці ресурси почали приносити більше надходжень до бюджету.

3 чого починали

Поширено була виплата зарплат "у конвертах". Заради зменшення податків значна частина підприємств декларувала мінімальну заробітну плату. Наприклад, якщо середня зарплата в місті становить майже 1 255 грн., то на 300 підприємств вона була нижче середньої. 65 підприємств показували середню заробітну плату, нижчу прожиткового мінімуму, а 25 — навіть меншу мінімальної заробітної плати. У результаті їхні відрахування до міського бюджету були мінімальними. А оскільки податок на доходи фізичних осіб є основою у структурі міського бюджету, місто мало обмежені можливості для розвитку.

Люди, які отримували зарплату у конвертах, були об'єднані на соціальному домовому. Тобто вони позбавлялися лікарняних, відпускних, декретних у повному обсязі відповідно до їхнього зарплати. Відрахування на майбутню пенсію працівника були мінімальними.

Міський бюджет недоотримував коштів від продажу та оренди землі, комунального майна. Комунальне майно здавалося в оренду за безцінь і приносило малий дохід міському бюджету. Земля також продавалася або здавалася в оренду за безцінь.

Громада міста не брала участі у визначенні пріоритетних напрямків фінансування з міського бюджету. Міська влада не мала пріоритетних цілей у бюджетному фінансуванні. Тому бюджетні кошти, як правило, розпорозовувалися на всі галузі з мінімальним ефектом.

Кошти міського бюджету здебільшого йшли на землю удічі, тобто значна частина бюджетних коштів спрямовувалася на виплату зарплати, харчування, медикаментів. А на розвиток міста коштів бракувало.

Доходи міського бюджету вперше зросли на 42% завдяки таким заходам

1 частково виведено зарплати "із тіні" — підприємства почали декларувати вищу зарплату і більшу кількість працівників;

2 збільшено орендні ставки на землю удічі, тобто зросла ефективність використання землі. Завдяки цьому середньомісячні надходження від оренди землі зросли у 1,5 рази;

3 збільшено орендні ставки на комунальне майно, завдяки чому надходження від оренди зросли вдвічі, і за цей рік очікується отримати до бюджету близько 6 млн. грн.;

4 зростання середньомісячної заробітної плати на 15% — торік вона становила 1 052 грн., а цього року дорівнює 1 255 грн.;

5 підвищено податку з доходів фізичних осіб із 13 до 15%, що передбачено податковим законодавством.

Що зроблено

Завдяки боротьбі міської влади із зарплатами "в конвертах" зростає середня заробітна плата у Черкасах. Так, у вересні середня заробітна плата загалом по місту виросла на 18% порівняно з початком року. А по тих майже 300 підприємствах із групи ризику, з якими представники міської влади провели відповідну роботу, зарплата виросла на 23% у вересні проти січня червня 2007 року. Другий етап роботи з підприємствами, які очевидно приховують реальний розмір зарплати, проводиться у грудні цього року.

Доходи міського бюджету вперше зросли на 42%. Тобто якщо торік до загального фонду міського бюджету надійшло 182 млн. грн., то цього року — 260 млн. грн. Ріст дохідної частини бюджету відбувся завдяки таким заходам:

1. частково виведено зарплати "із тіні" — підприємства почали декларувати вищу зарплату і більшу кількість працівників;

2. збільшено орендні ставки на землю удічі, тобто зросла ефективність використання землі. Завдяки цьому середньомісячні надходження від

оренди землі зросли у 1,5 рази;

3. збільшено орендні ставки на комунальне майно, завдяки чому надходження від оренди зросли вдвічі, і за цей рік очікується отримати до бюджету близько 6 млн. грн.;

4. зростання середньомісячної заробітної плати на 15% — торік вона становила 1 052 грн., а цього року дорівнює 1 255 грн.;

5. підвищено податку з доходів фізичних осіб із 13 до 15%, що передбачено законодавством.

Знижується відсоток "продавців" бюджетних коштів. Тобто зменшується нітома загальний витрат на зарплату в структурі бюджетних видатків. А більше коштів виділяється на поточні та капітальні ремонтні об'єкти охорони здоров'я, освіти, житлово-комунального фонду, будівництва та ремонт доріг.

Відні кошти міського бюджету приносять додатковий дохід. Так, цього року додатково заробили 510 тис. грн. від розміщення тимчасово вільних залишків коштів міського бюджету на банківських депозитах.

Вперше міський бюджет не потребує короткострокових позик.

Відтепер міський бюджет обходиться власними силами і не бере короткострокових позик в Державній казначействі на своєчасну виплату зарплат та проведення інших першоочередових виплат. Раніше таке практикувалося дуже часто.

Бюджет міста на 2008 рік формується за новими підходами. Сконцентровано одночасно на вирішенні всіх проблем і завдань на основі обмеженої кількості фінансових ресурсів. Тому було прийнято рішення визначити кілька пріоритетів на кожний рік, які потребують першочередового фінансування. Це практично європейський підхід, який себе дав виправдала і далі позитивний результат. Виконавчий комітет прийняв Декларацію пріоритетних цілей та завдань бюджету міста на 2008 рік.

Серед них міська влада визначила такі: Черкаси мають бути чистим містом, мистецтвом, зручним для перебування; відновити заходи з енергозбереження; розширити мережу освітлювального транспорту, освітлювачів у центральній частині міста. Для досягнення частини з цих цілей розроблено конкретні шляхи.

Будемо робити

Продовжуватиметься робота з виведення зарплат "із тіні". Міська влада працюватиме з підприємствами, які декларують низький рівень заробітної плати і пообов'язали своїх працівників заслуженого соціального захисту. До того ж несправедливо, коли одні працівники отримують офіційну зарплату, сплачують податки, які зрештою спрямовуються на розвиток міста, а інші, навпаки — змушені у містах, але нічого не сплачують у його розвиток, бо отримують зарплату "у конвертах" і не сплачують податки.

Громада міста у плануванні бюджету. Проект міського бюджету вноситься громади на розгляд громади, і саме вона вирішуватиме, на що в першу чергу необхідно спрямувати бюджетні кошти.

Працюватимемо над збільшенням бюджету розвитку. Завдяки проведенню відкритих земельних аукціонів та ефективного використання комунального майна у місто придуть інвестиції, які поповнять бюджет розвитку. З нього коштів спрямовуватимуться на розвиток міста, зокрема, ремонт доріг, будівництво нових вулиць, ремонт соціальних закладів та інші важливі для міста проекти.

В житлово-комунальній галузі міста розпочалися реформи

У Черкасах є 1 204 багатоповерхові будинки, які обслуговують 7 РЕУ. Також у місті є 150 житлово-будівельних кооперативів, 48 ОСББ та близько 200 відомчих гуртожитків.

З чого починали

Застарілий житловий фонд. Переважно більшість міських багатоповерхових збудована в середині 70-х років. Щоб утримувати їх у належному стані, необхідно проводити поточні ремонти покрівель, під'їздів, стіжок хоча б раз на 5 років. Проте останні 15 років такі роботи взагалі не проводилися. Працівники РЕУ пригадували, що кілька років тому за рік вони ремонтували по одному-два під'їзди. Про ремонт дахів та стіжок не було й мови. У місті регулярно стояло від 600 до 800 ліфтів у день.

Несправедливе нарахування квартплати привело до того, що черкаські не знали, за що вони сплачують і скільки коштує їде на вивезенні сміття, роботу ліфтів, пощитий ремонт тощо. Коштів, які жителі Черкаса сплачували за утримання будинків, спрамовувалася у загальний котел, а потім розподілялася за потреби. Тобто дев'ять будинків фінансували ремонт десятого. Такий підхід був соціально несправедливим.

Неспроможність колишньої влади організувати створення ОСББ. Мешканці об'єднань лишалися сам на сам із проблемами будинку. Зрештою, звернувшись, дехто звертався до міської влади а проханням взяти будинок знову на баланс РЕУ. У міській владі не було стратегії розвитку і підтримки ОСББ. У міськвиконкомі над розвитком цього напрямку працювала лише одна людина.

Що зроблено

Запроваджено систему звітів РЕУ перед громадянами. Ми поставили собі за мету відновити довіру жителів міста до РЕУ. Запровадили систему місячних звітів, ми тим самим робимо відкритим та прозорим нарахування і використання коштів квартплати. Звіт дає можливість мешканцям будинків розібратися, наскільки ефективно господарює РЕУ і пред'явити йому претензії.

Введено будинкової тарифи почали діяти з 1 листопада. Основною для них послужили шимісачні звіти РЕУ. Іншими словами, кошти, сплачені черкасиами у вигляді квартплати, відкриті спрямовуються на потреби саме їхнього будинку, а не того, який розташований за кілька кварталів. Тарифи на квартплату залежать від того, чи здійснюється підкачка води у будинку, чи зроблений ремонт у під'їзді, якому є площа прибудинкової території та інше. Крім того, кількість послуг, передбачених у тарифі на квартплату, збільшилася. Тепер їх буде не 10, як раніше, а 14. Представники РЕУ провели з підписачі зустрічей у майже 1200 багатоповерхових будинках. Такі зустрічі є в суті новим підходом до обговорення тарифів. Азле раніше влада обмежувалася банальним обговоренням звідення квартплати у пресі чи в залі кінотеатру перед малочисельною публікою. Здебільшого черкаси дізнавалися про зміну тарифу лише тоді, коли отримували і платіжки. Цього разу міська влада вирішила змінити підхід, проводячи протягом майже двох місяців роз'яснювальну роботу у дворах. Такий підхід запровадять відкритість виміщної влади у

формуванні тарифної політики, яка і без того досить важка для сприйняття людьми. Окрім цього, попитом зустрічі є те, що начальники РЕУ особисто дізнаються про проблеми будинку. Це дає можливість їм більш оперативно реагувати на звернення жителів, не чекаючи, доки заляси на ремонті подадуть майстри та слюсарі. Так, зокрема, після зустрічі були встановлені вхідні двері на вул. В. Вышневецького, 60, Благовісній, 156, розпочатий ремонт під'їзду по вул. Луначарського, 11, Радській, 69, Вербовацького, 79, відновлено джерело освітлення у будинках по вул. Шевченка, 409, 411, вул. Благовісній, 469, Тараскова, 10, відремонтовано частину покрівлі на будинках по вул. Енгельса, 73, вул. Шевченка, 470 та інше.

Надійшла допомога ОСББ. Міська влада допомагає об'єднанням співзасновників багатотарифних будинків (ОСББ) та житлово-будівельним кооперативам (ЖБК). Лише за цей рік іть ОСББ та ЖБК отримали прибудинкову територію у власність, а разом із цим і можливість розпо-

ряджатися нею на власний розсуд. Зокрема, з початку цього року була відведена земля ОСББ "Чехова,82" та "Хрещатик, 207", а також ЖБК 61, 64, 2. На стадії оформлення знаходяться документи по ОСБВ "Дніпро-10", "Промінь", "Хрещатик, 200", та ЖБК—52, 4, 90, 89, 20, 11, 101, 32. Вони можуть не боятися, що на їхній прибудинковій території поставлять гендизель, кіоск, побудують магазин чи багатоповерховий будинок. Крім того, міська влада допомагає ОСБВ "Дніпро", що на вул. Благовісній, 210, залучити ліфт, чого не було з моменту здачі будинку в експлуатацію.

Продовжено скорочення штату в черкаських РЕУ. Аналіз показав, що на цих комунальних підприємствах є посади, які дублюються одна одну. Тому було звільнено чи переведено на інші посади по 4-6 спеціалістів у кожному. Здебільшого це аспістники начальників з питань охорони праці, секретарі та начальники дільниць з ремонтних робіт, кур'єри та ін.

Будемо робити

За чотири роки міська влада планує створити 450 ОСББ. Мерія надаватиме повну юридичну допомогу при створенні об'єднань. У міськвиконкомі створюється відділ, який опікуватиметься ОСББ та ЖБК.

Перебачається, що міська влада візьме участь у ремонті кожного будинку, який передаватиметься від РЕУ у власність ОСББ.

Результат

Суттєво підвищився рівень проплат за комунальні послуги. І нині їх становить 102-106%. Це говорить про те, що жителі платять за поточне споживання та сплачують торішні борги.

Збільшився обсяг ремонтних робіт у житлових будинках.

Кількість відремонтованих об'єктів у житлових будинках

	2006 рік	2007 рік
Відремонтовано під'їздів	385	480
Зроблено повний ремонт покрівлі	11	47
Зроблено поточний ремонт покрівлі	у 161 будинку	у 180 будинках
Відремонтовано стіжок	у 19 будинках	у 22 будинках

Представники РЕУ провели підписачі зустрічі у дворах майже 1200 будинків для обговорення нових будинкових тарифів і якості послуг.

Цього року на житлово-комунальну галузь міста було виділено 40,5 млн. грн, що на 13 млн. грн. більше, ніж торік.

Міська влада повертає тепло в оселі черкасців і починає економити на газі

Загалом довжина черкаських теплотрас — 266 км. На обслуговуванні КП "Черкаси-теплокомуненерго" перебувають 85 центральних теплових пунктів та 36 котельні.

3 чоги починали

Опалювальний сезон починався несподівано. А зявля майже щоденно чекало на черкаців. Торік, наприклад, опалювальний сезон в області почався на тиждень пізніше. А жителі деяких будинків (вул.Толстого, 22, Р. Люксембург, 185/1 та інші) до початку листопада не мали довіроочкуваного тепла.

Труби ремонтувалися дуже повільно. Щорік комунальники ремонтували близько 2 км теплотрас. Тим часом заміни по потребі близько 60 км аварійних труб. Тобто при таких темпах, щоб замінити усі аварійні мережі, комунальникам знадобилося б близько 30 років.

Мільйони гривень із бюджету йшли на погашення заборгованості за газ. Щоріку здебільшого перед початком опалювального сезону міська влада вдавалася до непопулярних заходів, виділяючи "Черкаси-теплокомуненерго" з бюджету по 6-8 млн. грн. на погашення заборгованості за газ. Це ті кошти, які можна було б спрямувати на розвиток міської інфраструктури, підтримку малобазисних та інше.

Цього року замінили та відремонтували 5 км тепломереж.

Будемо робити

Плануємо замінити усі старі котли на сучасні та оновити всі котельні.

Розробляємо програму модернізації системи теплопостачання і встановлення в будинках індивідуальних теплових пунктів. Це дасть можливість мешканцям самим регулювати, скільки тепла їм потрібно, а також дозволить економити на витратах за газ, ціна якого постійно зростає. Завдяки цьому, якщо й буде підвищення тарифів на тепло, воно не стане таким суттєвим, якби ми не запроваджували енергозберігаючі технології.

Продовжуватимемо міняти та ремонтувати теплові мережі. Це дозволить уникнути численних аварій та перебоїв із подачею тепла.

Що зроблено

Ремонт теплотрас. Цього року вдалося не просто відремонтувати, а замінити понад 4 км теплотрас. Застосовували на ремонтних роботах сучасні ізольовані труби, які коштують утричі дорожче, проте мають гарантію 30 років. Крім того, втрачені тепло в ізольованих трубах становлять 2-3%, тим часом як витрати "старих мереж" — 13-30%. Було також прийнято стратегічне рішення, щоб паралельно із ремонтом теплотрас проводити заміну асфальту, які дозволять у разі аварій перекрити небезпечну ділянку і не допустити відключення від тепла значної частини міста. Цього року були замінені асфальт на перекрестках вул. Ковалева — 30 років Перемоги, Пастерівська-Благовісна, Дашковська — Благовісна.

Замінили старі котельні. Цього року вперше в Черкасах розпочалася робота по заміні старих котельні на нові, які працюють в автоматизованому режимі. Це дозволяє вирішити дві проблеми. Зокрема, диспетчер дистанційно обслуговує котельні, завдяки чому зменшується людський вплив на роботу котла, і за рахунок скорочення посади коначера буде укомплектовано бригади ремонтників, які займатимуться ліквідацією поривів. Акрім у цьому році комунальникам не вистачило ремонтників і містилі аварійні мережі через брак ремонтних бригад. Наприклад, на "Черкаси-теплокомуненерго" під час ліквідації поривів та аварій працювало до 200 осіб, на Черкаській ТЕЦ — 15-20 спеціалістів.

За кошти міського бюджету відремонтували безгосподарні теплові мережі. Цією мережею, які в даний час нікому не належать, але подіють тепло в житлові будинки. Завдяки цьому підвищилася надійність теплопостачання житлових будинків по вул. Шевченка, 258, вул. Гільна, 214, Тарасовка, 6, Гоголя, 269, Радзійий, 9.

Встановили сучасні котли. Крім ремонту теплотрас, комунальникам вдалося за встановлення сучасних енергозберігаючих котлів, які споживають менше газу. Це дозволить економити на газі близько 3-4 млн. грн. коштів. Коefіцієнт корисної

дії нових котлів становить 92%. Переважна більшість з них встановлюються у котельнях, які обслуговують дитячі садочки, школи та лікарні. Зокрема, котли були замінені на котельні по вул. Золотоніській, 2 (Друга міська лікарня), Дашковській, 32 (Перша міська лікарня), Гвардійській, 34, Гільна, 330/5, Гільна, 421, Пастерівській, 13, Пастерівській, 57 (дитячий садочок № 10).

Замінили старі котельні. Цього року вперше в Черкасах розпочалася робота по заміні старих котельні на нові, які працюють в автоматизованому режимі. Це дозволяє вирішити дві проблеми. Зокрема, диспетчер дистанційно обслуговує котельні, завдяки чому зменшується людський вплив на роботу котла, і за рахунок скорочення посади коначера буде укомплектовано бригади ремонтників, які займатимуться ліквідацією поривів. Акрім у цьому році комунальникам не вистачило ремонтників і містилі аварійні мережі через брак ремонтних бригад. Наприклад, на "Черкаси-теплокомуненерго" під час ліквідації поривів та аварій працювало до 200 осіб, на Черкаській ТЕЦ — 15-20 спеціалістів.

Уперше було проведено якісні гідралічні випробування, що дозволило уникнути великих аварій та відсутності тепла уязьму. На відміну від минулих років цього року мережі випробувалися тиском у 20 атмосфер. Правильно, затверджені Кабінетом, передавачі, що тиск у ме-

режах при проведенні гідралічних випробувань має становити 20 атмосфер. Однак у 2003 році Черкаська ТЕЦ прийняла рішення проводити випробування при тиску у 16 атмосфер. Це різко зменшило ефективність проведення випробувань, оскільки кількість потенційних поривів зменшилася, але лише на деякий час. Вуд-якої хвилини вимку на теплових мережах мігт статися аварія, через яку сотні будинків опинилися б без тепла. Пориви, які були виявлені під час гідралічних випробувань, — це потенційні аварії у зимовий період.

Опалювальний сезон розпочався без перебоїв. "Черкаси-теплокомуненерго" цього року вперше увійшло в опалювальний сезон, не маючи жодної копійки боргу перед НАК "Нафтогаз". Тому на відміну від багатьох міст України та області, де опалювальний сезон розпочався значно пізніше, жителі Черкаш мали тепло в оселях вже 15-17 жовтня.

Результат

Суттєво підвищилася рівень опалення та тепло і гарячу воду. Складні вій становить 101%-103%. Черкасиці довіряють міській владі, незважаючи на невручність при ліквідації поривів та проведенні гідралічних випробувань.

Цього року жителі Черкаш не мали гарячої води значно менший відрізок часу, ніж торік. Наприклад, в оселях мешканців центру у 2007 році гарячої води не було 97 днів, а торік — 151 день. Жителі Пригородного району не бачили гарячої води цього року два місяці, а минулого — 122 дні.

В результаті проведеної роботи поліпшилася якість та надійність теплопостачання у квартирах 50 тисяч мешканців.

Європейський кредит та муніципальні облігації допоможуть зігріти городян та зекономити бюджетні кошти

Черкасам укр. необхідно міняти тепломережі, економити кошти на енергоносії, які постійно дорожчають, встановлювати склопакети. Це ніхто не буде заперечувати. Мєська влада прагне, щоб діти навчалися у затіпаних садочках та школах, щоб медична допомога надавалася вчасно в комфортабельних лікувальних закладах.

Для вирішення усіх цих завдань мєська влада має намір отримати кредит Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) на 11,2 млн. євро та випустити муніципальні облігації на 65 млн. грн. Ці кошти планують спрямувати на запровадження енергозберігаючих технологій. Зокрема, буде частково замінено тепломережі, утеплено фасадні та дахи, встановлено лічильники та індивідуальні теплові пункти у підвалах житлових будинків. Крім того, за рахунок облігації планують модернізувати та утеплити усі лікарні, школи та дитячі садочки.

У Львові, наприклад, мєська влада вже почала на практиці запроваджувати енергозберігаючі технології. За останні шість років у Львові застали 60 тисяч між-контактів. У найбільшій чотирьох-рівній мєській планувачі встановили індивідуальні теплові пункти в 1255 будинках. Проект коштує 91 млн. грн. Для жителями будинків економлять в опаленні та теплопостачанні становить 10-15%

З чого починали

У Черкасах заміна потребує майже 60 км аварійних теплоізоляційних труб. Якщо їх не міняти, без тепла та гарної води може залишитися 300-тисячне населення міста. Труби в обласному центрі прокладали 30-40 років тому, їхні теплоізоляційні можливості значно погіршилися. За даними фахівців, втрапи тепло в старих трубах складають 25-30%.

Міняти потрібно також старі котельні та котли. Коєфіцієнт корисної дії деяких з них не перевищує 85%, тож невисокоапаративні.

Не всі будинки однаково будівляються. У деяких будинках настільки великі вікна, що мешканці вимушені відчиняти вікна, а в інших стовпчик термометра на позначці не вище 17 градусів. Тому необхідно регулювати подачу тепла на кожний будинок окремо, що дозволить обігрівати їх рівномірно.

Будівлі бюджетних установ (дитячих садочків, шкіл та лікарень) становлять 30 років тому. Характеризуються вони низькою інженерно-культурною, слабкими теплоізоляційними властивостями стін та вікон, відсутністю ефективного обігріву та регулювання тепла. Лише завдяки реконструкції будівель бюджетних установ можна домогтися, щоб у них завжди було тепло та комфортно.

Що зроблено

Бюджет міста зростає. Щоб отримати європейський кредит чи випустити муніципальні облігації, треба спершу довести, що мєська влада здатна повернути кошти. А для цього вже є передування, адже щороку зростає бюджет міста зрік як ніколи раніше — на 40% порівняно з попереднім роком. А оскільки саме бюджет міста буде гарантією повернення кредиту, то мєська влада впевнена в тому, що без проблем для міста та городян вдасться повернути кредит.

Ціна на землю зростає. За останній рік вартість черкаської землі суттєво зросла і продовжує зростати. Місто має великий земельний потенціал — у Черкасах близько 200 га земель комерційного призначення, і їх вартість становить 450

млн. грн. Крім цього, місто має 1 300 га земель промислового призначення вартістю понад 3,5 млрд. грн. Землю можна продати зараз і повернути кредит відразу. Але за кілька років земля подорожує у кілька разів, тому мєська влада не бачить потреби її продавати негайно. Ліпше нехай буде додатковою гарантією платоспроможності Черкас.

Мєська рада схвалила рішення про отримання кредиту. Європейський банк реконструкції та розвитку вирішив надати кредит КІП "Черкаспенлокомуненерго" на 15 років на суму 11,2 млн. євро під 7-8% річних. Більше того, європейський банк настрівляє довіряє мєській владі, що погоджується надати кредит, що гарантії Уряду, що трапляється вперше в Ук-

раїні. Міністерство фінансів України погодило випуск Черкасами муніципальних облігацій на 65 млн. грн. Останнє слово за міською радою.

Тарифи на тепло підвищать на 5% за перші 4 роки. Висновки деяких так званих експертів, які мало обізнані в справі отримання та повернення кредиту, заважали про підвищення тарифів у кілька разів. Але в такому випадку не потрібен кредит "Черкаспенлокомуненерго", оскільки його працюють доволити виконувати всі роботи, необхідні для заміни тепломереж та котельень. Отож кредит уживатиме на підвищення тарифів лише перші 4 роки до 5%, а потім можна буде регулювати тарифи навіть у бік зменшення, оскільки даватимуть ефект енергозберігаючі технології.

Яку користь місто матиме від випуску та продажу муніципальних облігацій?

Беззаперечно, Черкаси як жителі міста виграють від випуску муніципальних облігацій. Зокрема, вони надають такі основні переваги:

ЕКОНОМІЯ. Запровадження енергозберігаючих технологій допоможе економити бюджетні кошти на опаленні шкіл, дитячих садочків, лікарень і поліклінік в обсязі 8 млн. грн. на рік при збереженні нинішньої ціни на газ. А при подорожчанні газу економія буде більшою.

НОВИ РОБОЧИ МІСЦЯ. Цей проект має і соціальну спрямованість. Адже на роботах

з утеплення, модернізації бюджетних установ працюватимуть жителі міста. Передбачається, що буде створено до 5 тисяч нових робочих місць.

ІНВЕСТИЦІЇ. Розв'язок міста завжди притягує інвесторів, які прагнуть отримати заочікувану в Черкасах сіль бізнес. За останні кілька років обрана міською владою стратегія управління містом сприяла розвитку Черкас. Зокрема, прийшли інвестиції, завдяки чому вдалося поповнити міський бюджет, що допоможе повернути за-

лучені під облігації кошти.

ЗМЕНШЕННЯ ВІДСТОКІВ. У 2005 році, коли місто вперше вдалося до випуску муніципальних облігацій, ціні паперу було розміщено під 12% річних. Нині ж мєська влада вирішила виходити на ринок позик без посередників — андеррайтера. Це дає можливість розмістити ціні паперу під 10% річних. Термін окупності становить 10-15 років за наявних ціл на газ. Якщо ж збережеться тенденція росту ціл на енергоносії, термін окупності скоротиться майже вдвічі.

Будемо робити

Кредит ЄБРР переба-... А ще модернізація комунального господарства за трьома напрямками:

- модернізація котельень із встановленням когенераційних пристроїв, що дозволяють одночасно з тепловою енергією виробляти і електрику;
- модернізація мереж теплопостачання;
- встановлення індивідуальних теплових пунктів (ІТП) у будинках.

65 млн. грн. залучених коштів розмістимо черкасами муніципальних облігацій, ніде на переобладнання бюджетних установ. Програма реконструкції бюджетних установ вестиметься за чотирма основними напрямками:

- заміна усіх "совкових" вікон сучасними склопакетами;
- ремонт фасадів та утеплення стін (особливо ця проблема стосується будинків із вапнянобетону). З одного боку це втримує тепло, а з іншого — поліпшить зовнішній вигляд будинків;
- ремонт чи заміна дахів. Переважно більшість дахів у міських бюджетних установ власної, тому дуже часто протікають, і в їх ремонт витрачається багато коштів. Передаватиметься будівництво своєрідних мансард, які дозволять не ремонтувати дахи щонайменше 30 років;
- встановлення ІТП (індивідуальних теплових пунктів) — пристроїв, котрі дозволяють, по-перше, тепло обігрівати реально спожитого тепла конкретним споживачем, по-друге, регулювати температуру повітря у приміщенні. Кожен будинок отримуватиме стільки тепла, скільки потрібно. Буве фактично відсутній таке поняття, як "попиток внаслідок опалювального сезону". Кожна бюджетна установка сама вирішуватиме, коли вмикати тепло. ІТП дозволить бюджетним установам, зокрема, дитячим садочкам і школам, мати свій тепловий режим.

СПОЧАТКУ ТРОШІ. Переважно облігації у тому, що місто отримуватиме кошти відразу, а вже потім, використовуючи власні ресурси, поступово повертатиме їх та розраховуватиметься за використання облігацій — найоптимальніший та найпростіший спосіб отримання коштів. Для Черкас це вигідно і не потребує застави.

Водоканал успішно впроваджує енергозберігаючі технології

Комунальне підприємство "Черкасиводоканал" це: 451 км — водопровідних мереж, 256 км — каналізаційних мереж, 5 — водопровідних насосних станцій, 15 — каналізаційних станцій, 33 — свердловини.

3 чого ми починали

Одна з найбільших проблем міста — каналізаційний колектор. Він був збудований наприкінці 70-х років. За час його експлуатації на ньому сталося з десяток великих аварій. Наприкінці 80-х була проведена експертиза технічного стану труб. Результат невтішний — місту потрібен новий колектор глибинного залегання. У лютому поточного року на колекторі сталася чергова аварія, яку за масштабами можна було б порівняти із аварією 2002 року.

Регулярне відключення води. Зазвичай "колекторні аварії" у Черкасах супроводжуються відключенням води, затопленням половин мікрорайону "Д" фекаліями і несанкціонованими викидами каналізаційних стоків у Дніпро.

Очісні споруди перебувають на балансі приватної структури, яка недостатньо дбає про їхній стан. Очісні споруди проектувалися та будувалися як загальноміські, що забезпечуватимуть життєдіяльність міста та очищення промислових стоків ВАТ "Азот". Хоч вони і є державною власністю, та перебувають на балансі приватної структури — ВАТ "Азот". Керівництво хімічного підприємства диктує умови міському "Водоканалу", який має сплачувати "Азоту" за очищення каналізаційних стоків. До того ж "Азот" недостатньо дбає про утримання в належному стані очисних споруд.

Що зроблено

Аварію на колекторі локалізували без наслідків. Було збудовано майже 120-метровий обвідний колектор і встановлено тисчасова насосна станція, яка перекачує каналізаційні стоки. Це по суті унеможливило несанкціоновані викиди фекалій у Дніпро. Крім того, подачу води на місто не перекривали, а лише обмежили тиск. Черкаси навіть не відчули дискомфорту, викликаний аварійною ситуацією. З міського бюджету відразу було виділено 100 тисяч гривень на ліквідацію аварії.

Комунальне підприємство "Водоканал" впроваджує енергозберігаючі технології. Цього року підприємство закінчило роботи з модернізації підвищуючих насосних станцій, які забезпечують цілодобово холодною водою квартири, що розташовані на верхніх поверхах будинків. Це дало можливість майже удвічі економити використання електроенергії. Якщо до впровадження енергозберігаючих технологій насосні станції "намотували" в середньому за місяць 86 тисяч кВт/год, то тепер 38-40 тисяч кВт/год. Загалом заощадження енергоспоживання водоканалу зменшилось на 35%.

"Черкасиводоканал" виділив понад півмільйона гривень на ремонт водогонних мереж, каналізаційних станцій та інших споруд.

Будемо робити

Добиратимемося остаточної передачі очисних споруд місту.

У кожного дитячого садочку та школи плануємо зробити додаткову доочистку питної води. Це дасть можливість значно покращити її якість у навчальних закладах.

У бюджеті наступного року буде передбачено кошти на ремонт та відновлення усіх черкаських фонтанів.

Прийняли рішення про передачу очисних споруд місту. Міська влада вирішила передати очисні споруди місту. Голова Фонду держмайна України Валентина Семюк погодилася з аргументами міської влади і дала попередні погодження. Фондом держмайна в Черкаській області створено комісію, яка вичаїтме питання передачі очисних споруд міста. Результати роботи комісії передадуть голові Фонду держмайна для внесення остаточного рішення.

Результат

Завдяки впровадженню енергозберігаючих технологій за 10 місяців поточного року заощадили майже 3 млн. кВт/год електроенергії. Вивільнені кошти, а це близько 700 тисяч грн., було направлено на додатковий ремонт мереж та насосних станцій.

Черкаси перестают бути містом позбавлених доріг

МІСТО

ЧЕРКАСИ — ЦЕ

- 321 км автошляхів
- 468 км мереж довільного освітлення
- 78 світлофорів

Що зроблено

Дороги почали ремонтувати не на рік-два, а на десятиліття.

Ми змінили підходи в ремонті міських доріг. Час, коли у Черкасах латали на них дірки, минув. Община щодо укладки асфальту із застосуванням геотекстилю була втілена в життя вже цього року. Перший геотекстиль — уже на трьох вулицях у вул. Одеській. Застосування новітніх технологій дозволяє зменшити руйнування асфальту й збільшити термін його експлуатації до 20-30 років. Геотекстиль використовуватимуть у першу чергу там, де найбільше транспортне навантаження — на перехрестях і біля зупинок. Ажده саме у цих місцях, за спостереженнями комунальників, найшвидше руйнується асфальтне покриття. Подібні технології вже давно використовують у містах Європи, а також у Києві, Одесі, Рівноку.

Капітальний ремонт дорог почали робити на совість. Цього року зробили капітальний ремонт вулиць Громова і спуску Мисливської. Крім ремонту, на вулиці Громова була збудована зливна каналізація, яка дає можливість заповнити утвореною "вічкою" калюж, що руйнує асфальт.

Середній ремонт (поточний і ямковий) було здійснено на таких вулицях:

- На вулиці Бєззєса — від проспекту Хмільця до Черкаського шовкового комбінату.
- На вулиці Калініна — від вул. Орджиківського до вул. Толстого.
- На вулиці Подольського — від вул. Петровського до вул. Ватугіна.
- На вулиці Толстого — від вул. Радянової до вул. Горького.
- На вулиці Одеській — від вул. Котовського до вул. Сумгаїтської.
- На вулиці Смілянській — від вул. Вернігорі до вул. 30 років Перемоги.
- На вулиці Г. Дніпра — від вул. Жужоми до вул. Г. Сталинграда.

Загалом цього року було відремонтовано (методом зрізання чи ямкового ремонту) близько 120 вулиць та 60

провулків. Міська влада змінило концепцію асфальтування. Мерія повертається обличчям до жителів провулків і маленьких вулицок, де асфальт, напевно, не бачили ще з часів ІХ прокладання. У цьому році вперше за останні кілька років зробили поточний ремонт черкаських закутоків: пров. Матросова, вул. Василіяна та інших.

Інвестуються кошти в будівництво нових доріг. Уперше за останні 15 років зробили крок у реконструкції і будівництві нових доріг. А

У Черкасах почали класити асфальт із використанням геотекстилю, що дозволяє зменшити руйнування покриття (на фото ремонт на вул. Одеській)

для того, щоб отримати кошти на виконання відповідних робіт, наприклад, із Держбюджету, необхідно мати технічну документацію та проекти. Цього року ми підготували проекти на такі роботи:

- 1) реконструкції вул. В. Вишневецького від вул. Яльця до вул. Оборонної
- 2) продовження вул. Корольова до вул. Вернігорі
- 3) реконструкції вул. Гагаріна від вул. Жужоми до узаво Клубного
- 4) реконструкції вул. Оборонної від вул. В.Вишневецького до вул. Смілянської
- 5) реконструкції та благоустрою спуску В. Хмельницького
- 6) реконструкції вул. Г. Дніпра
- 7) реконструкції вул. Жужоми від вул. Гагаріна до вул. Г. Дніпра.

У 2008 році розпочатим будівництво нових доріг у місті за вже наявними проектами. Ці інвестиції допоможуть розвинути основні автомагістралі, покращити сполучення між Південно-Західним районом і центром міста.

Почали асфальтувати двори у багатоповер-

хових будинках. Загалом цього року було майже адцчі більше відремонтовано тротуарів, доріжок та під'їзних шляхів у дворах, ніж торік. У дворах майже нісовісні черкаських будинків було

Новий світлофор з електронним цифровим таймером встановили на перехресті вулиць Ільїна та В.Хмельницького

Ремонт внутрішньо-дворових територій	
2006 рік 757,2 тис. грн.	2007 рік 870 тис. грн.
Площа 8,6 тис.кв.м	12,5 тис.кв.м

освітлення вулиць у Черкасах значно покращили. Це означає і черкаси, і гості міста. Наразі комунальники змусили відновити пошкоджені ділянки, паралельно замінюючи стовпи зі світільниками. Цього року силами Черкаського РЕМ була проведена реконструкція електромереж на таких вулицях: Гоголя, Фрузе, Чайковського, Н.-Левницького, Гагаріна, Пастерівської, провулків Дніпровської, Семаша, Макарова, Богуня, на спусках Пожежний, Старий, Стрільський. Проведено наладку освітлення у сквері В. Хмельницького. Всього було відновлено чи замінено 59 км доріг. Крім того, комунальники відновили зовнішнє освітлення по вул. Калініна, яке було виведене з 2001 року. На вулицях Гагаріна та Даківській на наявних електричних мережах замінити лампи на енергозберігальні та більш яскраві.

відновлено асфальтне покриття, переважно біля будинків у мікрорайоні Матисів, Південно-Західному районі та в районі "Д". За рік комунальники та підрайонні організації відремонтували 13 тис. кв. м дворових територій.

Підбрали новий світлофор. У Черкасах уперше за останні 10 років було встановлено новий світлофор. Він з'явився на перехресті вул. Яльця та В. Хмельницького біля загальноосвітньої школи № 12. Це перехрестя вважається одним із найбільш аварійно небезпечних. Щороку на ньому трапляється з десяток ДТП. Особливість світлофора у тому, що на ньому встановлено електронні цифрові таймери, які показують, скільки часу залишилося до зміни сигналу. Проектні роботи, встановлення світлофора і його підключення обійшлися міському бюджету у 120 тис. грн. Щороку міська рада виділяла близько 700 тисяч гривень тільки на утримання та обслуговування світлофорних об'єктів.

Черкаси перетворюються на місто світляних вулиць. За останні кілька років

Будемо робити

Продовжуватимемо використовувати геотекстиль при ремонті міських доріг.

Переобладнаємо всі світлофори на світлодіоди. Вони потребують у 10 разів менше електроенергії і лише профілактичне обслуговування.

На 13 вулицях міста буде встановлено освітлення, яке наразі відсутнє.

3 чого починали

Стан доріг у Черкасах вважається одним із найгірших в Україні. Про страшні черкаські дороги ходили легенди. Асфальтне покриття, яке клали комунальні служби під час ремонтних робіт, на весну наступного року знову перетворювалося на ями та канави. Державний центр стандартизації метрології і сертифікації неодноразово припиняло вивисноку про низьку якість асфальту, який використовували при ремонті доріг.

Двори між будинками фактично не ремонтувалися. До деяких багатоповерхівок через ями та відсутність під'їзних шляхів не могла навіть під'їхати машина "Шандай допомоги".

Майже половина черкаських світлофорів не працювала. У міському бюджеті не вистачало коштів не лише на ремонт чи заміну світлофорів на більш надійні — світлодіодні, а й на їхнє утримання. Деякі світлофори об'єкти утримувалися за рахунок фірм, АЗС чи організацій. Це призводило до того, що у місті зростає кількість ДТП.

Було викрадено 12% вартості зовнішнього освітлення. До 2002 року освітлення в Черкасах вимикалося о 22.00. Електромережі ставали легким здобичком для злодіїв. Загалом за роки "нічної крадіжки" було зрізано і викрадено понад 50 км доріг.

Майже 40% жителів Черкас вважають, що робота транспорту в місті поліпшилася

У Черкасах на 32 автобусних маршрутах працює 21 приватний перевізник та комунальне підприємство "Черкаси-електротранс" на 8 маршрутах. Щодня на маршрути міста виходять 350 автобусів та 60-70 тролейбусів.

Нові тролейбуси, які придбала міська влада, є набагато зручнішими для всіх категорій пасажирів.

3 чого починали

Працівники тролейбусного парку по три місяці не отримували зарплати. Ситуація на КП "Черкасиелектротранс" — тролейбусному парку, стала критичною. Працівники підприємства неодноразово попереджали про страйк. Тролейбусний парк зазнавав. Останній тролейбус був приданий більше 10 років тому.

Транспортне сполучення недовільно задовольняло потреби громади. Жителі Південно-Західного району не могли без пересадки добратися до Кабзету чи Даківки. Мешканці неодноразово зверталися до міської влади з проханням відкрити нові більш зручні маршрути.

Культура обслуговування в міському транспорті була низькою. Зупинки у нестационарних місцях, керування водів за кермом, грубність кондукторів, неоголошення зупинок — це були поширені явища для черкаських маршрутів.

Що зроблено

Більш стабільною стала робота тролейбусного парку. Зокрема, вдалося ліквідувати борг по зарплатній платі, збільшити доходи підприємства з 8 до 12 тис. грн. за день. Цьому сприяло повернення на посаду колишнього директора тролейбусного парку Олександра Іщука.

Вперше за останні 10 років придбали два нові тролейбуси. Вони відрізняються від давно застарілих своєю зручною посадкою, місткістю (32 сидіння місця, загальна кількість місць — понад 100). Вони обладнані спеціальним відділенням пандусом для людей з особливими потребами. До того ж ці тролейбуси є більш економічними в експлуатації. Зараз вони обслуговують маршрути, які проходять через центр міста. За економічними підрахунками, вивучка, отримана від роботи нових тролейбусів, удвічі перевищує ту, що виходить від старих. Придбали ще три нових тролейбусів з'являється Тендерною палатою України.

Відкрили нові маршрути. Крім того, введено три маршрути. Зокрема:

1. № 17 — від вул. Гайдара до обласної лікарні. Це дало можливість мешканцям міста доїжджати без пересадки в Південно-Західного району, де проживає близько 30 тисяч населення,

до обласної лікарні.

2. № 24 — від вул. Вугутіна до нового автовокзалу. Цей маршрут об'єднує мешканців району "Д", Хімселіща та частини Південно-Західного району.

3. № 19 — від вул. Руставі до ВЛТ "Азот". Це дало можливість працівникам "Азоту" добиратися без пересадки до роботи.

Затверджено перевіз зупинок за вимогою. Міська влада затвердила 18 зупинок міського транспорту "на вимогу", що дало змогу покращити обслуговування пасажирів і впровадити зупинки. Крім того, для зручності черкасів було об'єднано зупинку "Готель Черкаси" на площі Леніна, де ширше вулиця, менше загроз для виникнення аварійних ситуацій.

Порушення у транспорті вилзи під жорсткий контроль. З початку року було проведено 28 рейдів-перевірок щодо дотримання перевізниками Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту. Велику допомогу надає громадська організація "Справедливість", члени якої відстежують порушення у громадському транспорті. Завдяки такому контролю вдалося зменшити випадки вилізання водів за кермом, кількість зупинок у нестационарних місцях та попереджати інші порушення.

В автобусах встановлюють гучномовні

пристрої. Таку роботу розпочали вже цього року. У доповіді, якій укладає міська влада з перевізниками, передбачено, що зупинки мають оголошуватися. А вже водію і кондуктору власними силами зробити це проблематично. В автобусах такі пристрої встановлюються за кошти власників маршрутів, але міським кондукторним співробітникам їм у пошуку обладнання, оскільки в Україні мало вивисають такої техніки. Нині таке устаткування встановлено в деяких автобусах на маршрутах № 22 та 13.

Велі кондуктори одягати форму. Вже затверджено оновлений її варіант. Вона буде синього кольору. Визначити під який кондуктори одягатимуть гофь світлого кольору, а влітку — блау. Форма сприятиме підвищенню культури обслуговування в громадському транспорті.

Будемо робити

Міська влада має намір протягом кількох років придбати ще 30 нових тролейбусів для тролейбусного парку. А до 2015 року повністю оновить рухомий склад тролейбусного парку.

Встановимо в усіх автобусах та тролейбусах гучномовні пристрої для оголошення зупинок.

На кожній зупинці громадського транспорту буде розміщено таблиці із розкладом та схемою руху міського транспорту. На них буде передано номери автобусів, які зупиняться тут, схема та інтервал їхнього руху. Також на зупинках буде представлена карта міста із усіма наявними маршрутами.

Розв'яжемо центральну частину міста від транспорту. Автобусні маршрути переведемо із центральних вулиць на більш віддалені від центру, а також на нові, які плануються ввести в експлуатацію. Натомість центром міста курсуватимуть здебільшого тролейбуси.

Продовжуватимемо поліпшувати транспортне сполучення. Автобусні маршрути проходять вулиці, де поки що відсутнє транспортне сполучення.

Результат

38% черкасів вважають, що рівень якості роботи громадського транспорту покращився. Такі результати оприлюднив Київський інститут соціології, який нещодавно провів соціологічне дослідження в обласному центрі.

Зросла кількість маршрутів та автобусів, які виходять на лінії.

	2006	2007
Кількість маршрутів	30	32
Кількість автобусів	320	350

В місті буде достатньо парковок для авто та зручні зупинки

Так виглядатимуть нові зупинки громадського транспорту.

З чого починали

Місто забудовувалося хаотично. При будівництві, скажімо, багатопверхівки чи торговельного центру забудовники не передбачали у своїх проєктах необхідної кількості місць для паркування автомобіля.

Влада не мала чіткої стратегії архітектурного розвитку міста. Генеральний план міста — головний документ, який регламентує порядок забудови у Черкасах, прийнятий 20 років тому, застарів. Поряд із житловими будинками зводилися автозправні станції. Забували про будівництво парковок, нових доріг, дитячих майданчиків. Через відсутність достатньої кількості паркувальних місць автомобілі паркуються на газонах, дитячих майданчиках та у дворах будинків.

Черкаси втратили архітектурне обличчя. Хаотична забудова та відсутність архітектурного смаку привели до того, що зводилися неприглядні будівлі, буд-де розміщувалися гендешки та кіоски.

Що зроблено

Потумо новий генплан. Нині триває робота зі створення нового генерального плану міста, а реалізацію якого впроваджується будівництво та неможливіми стають зловживання із землею. Передбачається, що на розгляд громадськості він буде представлений вже на наступного року. Ми провели гендецичні роботи, що є необхідною передумовою забудови міста. Вони не проводилися останні 15-20 років, а міський ландшафт за цей час змінився.

Віля нових будинків і торговельних центрів обслуговувати парковки. Забудовники не отримують дозволу на будівництво об'єктів, доки в проєктах не передбачається місця для паркування. Такі вимоги є цілком обґрунтованими, оскільки передбачені державними будівельними нормами. Це сприятиме вирішенню однієї з найбільш гострих проблем на черкаських дорогах — перенасичення автомобілями. Зокрема, міська влада відмовила дирекції Центрального ринку в будівництві нового двоповерхового паркувального в'їзду з боку вул. Гоголя і в'їзду на вул. Вlahовієв. Причина —

відсутність у проєкті місць для парковки. Міська влада запропонувала забудовнику переробити проєкт, урахувавши вимоги державних будівельних норм.

У місті побудують сучасні зупинки. Вже готові проєкти перших 10 нових зупинок громадського транспорту, які встановлять адекватно на центральних вулицях міста. Всі нові зупинки в Черкасах будуть зроблені в єдиному архітектурному стилі. Таке нововведення дасть можливість прикрасити міські вулиці, впорядкувати територію та зробити зупинки зручними і комфортнішими. Передбачається, що нові зупинки облаштуватимуться у старовинному стилі. Щоправда, це будуть легкі конструкції, переважно зі скла та пластику. Зупинка являтиме собою два кіоски, розташовані по обидва б'оки, де торгуватимуть переважно продуктами харчування, пресою чи кавитам. Крім того, на кожній із них буде розміщено не менше 15 сидінь для очікування транспорту. Власники зупинок мають облаштувати прилеглу територію — встановити П тротуарну плиткою, освітлити та встановити урни для сміття

Будівлі стануть доступними для інвалідів на візках. Жоден об'єкт, який будуватиметься в Черкасах, не здаватиметься в експлуатацію доти, доки там не буде встанов-

лено пандус (похилый з'їзд, який дозволяє інвалідам або дитячому візку безперешкодно заїхати в приміщення або виїхати з нього). Висновок міської ради вже відомий кільком власникам приміщень в експлуатацію кіосків об'єктів, що не обладнані пандусами.

Кіоски на різні смаки в Черкасах не буде. Міська влада стоїть на позиціях, що малих архітектурних форм — кіосків — із часом не повинно бути на вулицях міста. Часи хаотичного розвитку бізнесу вже минули. Тому зараз дозволи на відведення земельних ділянок під кіоски видаються на термін не більший року.

Перевороки і стовпикі перемію "на землі". Щоб розвантажити від автомобілів центральну частину міста і деякі спалні райони, міська влада розробила програму, за якою у Черкасах будуватимуться підземні парковки та стовпикі. Подібний досвід реалізовано в Чехії, де під історичною частиною Праги створено підземні паркинги у кілька поверхів. Тому автомобілі на вулицях вулицях міської столиці майже немає. Перше рішення щодо будівництва підземної стоянки у кілька поверхів уже ухвалене міською владою. Вона з'явиться на вул. Луначарського. Також планується спорудити їх у районі Митицяц та в центрі.

Будемо робити

Генеральний план забудови міста розмістимо на сайті міської ради. Це буде зроблено відразу після завершення роботи над генпланом. Кожен житель міста зможе подивитися, які земельні ділянки вільні, які об'єкти будуть, що планується збудувати найближчим часом.

Оновлюватимемо фасади старих житлових будинків. Житловий фонд міста застарів, тому будинки потребують оновлення не лише всередині, а й зовні. Особливо це стосується центральної частини. Оновлення фасадів ми виконаємо в одному стилі.

Міська влада склалася до думки, що заради більшого комфорту мешканців ліпше будувати 4-поверхові житлові будинки замість висоток. Ми з'ясуємо, чи підтримає така громада і прагнимо будувати більш комфортні та зручні житло, і ухвалимо остаточне рішення. Точно знаємо, що таке будівництво вирішить багато міських проблем, зокрема, зручнішими стануть двори, дитячі та спортивні майданчики.

Забудовники не отримують дозволу на будівництво об'єктів, доки в проєктах не передбачається місця для паркування. Такі вимоги є цілком обґрунтованими, оскільки передбачені державними будівельними нормами.

Доходи від оренди комунального майна зросли вдвічі

Площа нежитлових приміщень, що належать до комунальної власності — 117 600 кв.м, із них:

- використовується бюджетними установами — 19 120 кв.м;
- звільнено від оплати за користування майном на підставі рішень міськвиконкому та міської ради — 8 500 кв.м;
- передано в оренду — 65 980 кв.м.

3 чого починали

Комунальне майно здавалось в оренду за безцінь і приносило малий дохід міському бюджету. Так, середня вартість оренди комунального майна не перевищувала 2-3 грн. за кв. м, тоді як комерційна нерухомість — місця в Кооператорі чи Вулиці торгівлі, здавалась по 500 грн. за 1 кв. м. Отож, середня ставка оренди міського комунального майна була символічною. У результаті бюджет міста недоотримав мільйони гривень.

Управління підприємствами комунальної власності було неефективним. Зокрема, це стосується Черкаського асфальтобетонного заводу, керівництво якого 8 років поспіль на власний розсуд розпоряджалося майном та доходами підприємства. І це при тому, що 50% його акцій належать громаді міста. Міський бюджет не отримував дивидендів від підприємства, а найбільшій акціонер — Черкаська міська рада — не міг домогтися від керівництва бодай мінімальної інформації про результати його господарської діяльності.

Без будь-яких законних підстав продавалось комунальне майно. Зокрема, було продано частину приміщення музичної школи № 1, в чому підприємцем-покупцем посприяли Сосніська районна рада та управління архітектури і містобудування міськвиконкому. Тобто районна рада погодила продаж об'єкта комунальної власності без відома власника приміщення — Черкаської міської ради.

Що зроблено

Зарадили нові методи розрахунку розміру орендної ставки комунального майна, яка відповідає ринковій. Відтепер вартість комунального майна, яке здається в оренду, буде переглядатися щорічно задля того, щоб вона відповідала ринковій ціні. При цьому орендар не зазнаватиме витрат, пов'язаних із виконанням експертної оцінки майна. Кошти на виконання цієї програми закладені у міський бюджет.

Зросла ефективність використання комунального майна з користю для міського бюджету. За 10 місяців було переглянуто 230 договорів оренди (або 65%), в яких повністю змінено орендні ставки за використання комунального майна.

Зросли надходження до бюджету від оренди комунального майна. Згідно з ідеєю нової Методики і перегляду договорів оренди зросли надходження до міського бюджету від оренди комунального майна. Загалом за 10 місяців надходження до міського бюджету від оренди комунального майна становлять 4 млн. 856 тисяч грн. Це на 25% більше, ніж за весь 2006 рік, та в 2,3 рази більше, ніж бюджет отримав у 2005 році.

Змінили підходи до приватизації комунального майна. Насамперед, акцент був згоднений на підвищенні ринкової вартості 1 кв. м об'єкта, який продється.

Ціна продажу комунального майна зросла удвічі. Загалом цього року було продано 10 об'єктів комунальної власності. Від про-

Позиція міської влади така — кому б не належав Палац культури, не повинен змінюватися його функціональне призначення.

дажу до бюджету надійшло 8 млн. 483 тисячі гривень. Лише за 10 місяців було перевикорано на півмільйона гривень надходжень порівняно з усім минулим роком.

Визначили єдиного експерта для встановлення вартості об'єктів оренди, закликаючи чому розмір орендної ставки став справедливою одиницею для всіх. У жовтні в Черкасах уперше провели тендер за вибором експерта. До цього часу замовниками експертних оглядів були самі орендарі. При цьому вартість аналогічних об'єктів оренди, визначена із звітів різних експертів, іноді відрізнялась сотнями тисяч гривень. З визначенням єдиного експерта суттєві розбіжності при визначенні вартості об'єктів оренди усунули, а значить, і розмір орендної плати буде справедливою одиницею для всіх орендарів.

У серпні цього року міській владі вдалося навести лад на ВАТ "Черкаський асфальтобетонний завод" і змінити управління на підприємстві, яке буквалю заузнавало владу.

Завод фактично повернули громаді міста. Результати фінансового аудиту, який відбувся на ВАТ "Черкаський асфальтобетонний завод", дозволяє припустити, що колишнє керівництво може бути причетним до пограбування заводу. Після зміни керівництва на підприємстві почалась реорганізація системи управління, що зробило його діяльність більш ефективною та поліпшило співпрацю між підрозділами. Завод працює, вчасно сплачує податки та

зарплату і навіть почав отримувати прибуток.

Палац культури "Дружба народів" планується продати нові власники ВАТ "АЗОТ". Натомість позиція міської влади така, що не залежно від того, кому Палац культури належатиме, не повинен змінюватися його функціональне призначення. Тобто він має залишатися культурним закладом міста. А без угодження з міською владою власник не зможе змінити призначення "Дружба народів" і переприватизувати його, скажімо, на торговельний центр. Міська влада звернулася до голови Фонду державного майна України, до Прем'єр-міністра з проханням перевірити законність приватизації цього об'єкта. Якщо Палац культури повернуть до державної власності, Фонд державного майна може передати його у власність громаді міста. Зараз це питання вирішується в Кабінеті Міністрів.

Будемо робити

Повернемо частину приміщень музичної школи № 1. Відстоюватимемо в суді справу щодо визнання рішення Сосніської районної ради про згоду на продаж частини будівлі музичної школи № 1 незаконним.

Відстоюватимемо у суді справу про розірвання концесійного договору, укладеного між Черкаською міською радою та ТОВ "Міжнародний аеропорт "Черкаси". Останнє використовувало майно аеропорту не за призначенням. А згодом ТОВ це в намагалося стартувати з міста 17 млн. грн. збитків, завданих приватним підприємством розторгненим заводом, не вдалося цього зробити, бо вступив безпідставним претензія ТОВ "Міжнародний аеропорт "Черкаси".

Середня ціна 1 кв. м проданих об'єктів:

2004 р.	318 грн.
абв	83 дол. США
2005 р.	647 грн.
абв	128 дол. США
2006 р.	1779 грн.
абв	352 дол. США
2007 р.	3762 грн.
абв	746 дол. США

Прозорий продаж землі збільшив доходи бюджету з 1 кв.м у 20 разів

Черкаси мають 200 га комерційних земель вартістю 450 млн. грн. А також 1 300 га промислових земель вартістю понад 3,5 млрд. грн.

Цього року міська влада переглянула орендну ставку землі і підняла її майже вдвічі, збільшивши ефективність використання землі.

Будемо робити

Наступного року планується організувати і провести роботу зі встановлення та зміни меж міста за рахунок присадання до Черкас земель прилеглих до обласного центру сіл.

Закінчити проведення інвентаризації земель міста та створити бази для ведення містобудівного кадастру.

Продовжити практику проведення земельних аукціонів.

3 чого починали

Земельні питання вкріплювалися непрозоро та кулуарно. Громада міста не знала, які земельні ділянки є вільними, хто на них претендує, коли має розпочатися будівництво. Такий стан справ породжував корупційні схеми із землею.

Вирішення земельних питань нерідко навівало гальмувалося. Непрозорі були випадки, коли одним заявкам на землю давали хід, а проінші надого "забували". Епізодично вилучувалися документи, які підприємці подавали ще 6-7 років тому. Проте вони не потрапляли на розгляд сесії. Таких документів налічувалося більше півтисячі.

Більшість земель попердала або здавала в оренду задешево. Багато землі вилізувалося не за призначенням, а на це можливою була діяльність кривих пальців. Розбазарювання земельного фонду завдало місту збитків на сотні мільйонів гривень.

Земельні аукціони не проводилися. Єдиний земельний аукціон за останні 10 років було проведено в 2005 році. На продаж виставлялися земельні ділянки під індивідуальне житлове будівництво. Землі ж комерційного призначення продавалися без системи та задешево, тобто без великої користі для бюджету і громади міста.

Що зроблено

Введення земельних відомостей стало прозорим. Сьогодні чітко фіксуються і є публічними всі заявки громадян та юридичних осіб на відведення землі. Так, протягом 10-ти місяців була заявка, незалежно від того, буде розглянуто чи ні цей проект рішення, чи ні, випадає на сайті Черкаської міської ради того ж дня, коли вона надійшла. Всі очіки можуть дізнатися із сайту, від якого надійшла заявка і на яку ділянку землі.

Інвентаризація заявок на відведення землі, які роками лежали в шухлядах чиновників. Ми змусили чиновників подіставити документи з усіх шухляд, де вони лежали роками. Така інвентаризація показала, що в нас 696 справ практично повністю готові до розгляду на сесії, але в силу різних обставин потрапили до шухляд. Ми змінили кадри в управлінні земельних ресурсів та землеустрою містобудівного, щоб подібних ексцесів більше не було.

Було прийнято рішення про проведення земельних аукціонів. Цього року було ухвалено рішення, згідно з яким вільні земельні ділянки продаються через аукціони, а здаються в оренду лише на конкурсних засадах. Згодом до цього рішення були внесені зміни, за якими державні організації могли отримувати землю безоплатно за умови, що будівництво вестиметься за кошти Державного бюджету. Зокрема, цього року заявки цих

заявкам були надані дозволи Міністерству оборони на будівництво будинку для військовослужбовців та Управління СБУ в Черкаській області.

Ціна продажу землі зросла у 20 разів. Наприклад, у 200 році місто продавало землю в середньому за 16,6 грн. за 1 кв.м. А нині ціна становить 320 грн. за 1 кв. м землі. Відповідно збільшилися і надходження від оренди землі. Цього року міська влада переглянула орендну ставку землі і підняла її майже вдвічі, тобто фактично збільшилася ефективність використання землі. Завдяки цьому середньомісячні надходження від оренди землі зросли в 1,5 разу або на 600 тис. грн. зростають помісця. У результаті цього року місяць бюджет отримав від оренди землі 16 млн. грн.,

Ціна продажу 1 кв. метру землі в різних частинах міста:

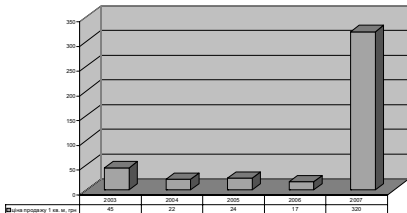

що майже на 5 млн. грн. більше, ніж торік.

Цього року з аукціону було продано 10 діля-

нок під будівництво індивідуального житла. Переважно це земельні ділянки у мікрорайоні Яблуневий та Поляна.

Ціна продажу 1 кв. м землі в Черкасах

Жителі Черкас оформляють дозвільні документи набагато менше в чотири рази швидше, ніж 2 місяці тому

Що зроблено

Було в кілька разів скорочено процедуру отримання дозволу. Відведення громадянину не більше 3-х разів лише один кабінет у міськвиконкомі — № 108, де розміщений Єдиний дозвільний центр. Перший раз відвідувач звертається до адміністратора центру, який надає йому вичерпну інформацію щодо переліку необхідних для отримання дозволу документів. Наступного разу адміністратор приймає та реєструє копії документів і формує дозвільну справу. А втретє громадянин приходить по дозвіл.

Чітке дотримання термінів оформлення дозволів. Єдиний дозвільний центр переймається тим, щоб у день формування дозвільної справи вона потрапила до

безпосереднього виконавця. Також адміністратори центру стежать, щоб дозвіл було оформлено і надано людині у чітко встановлений термін.

Надання вичерпної інформації. Людині не потрібно переїжджати, де отримати інформацію по абзур необхідна для оформлення дозволу документів. Вся інформація вона може отримати в кабінеті № 108 міськвиконкому, що значно спрощує та пришвидшує процедуру.

Єдиний дозвільний центр опікується підготовкою понад 40 дозволів у сфері господарської діяльності. Цьому сприяють меморандуми про співпрацю, які Єдиний дозвільний центр уклав з усіма керівниками відповідних відділів мі-

ськвиконкому, а пожежною службою, санепідеміокабінетом, Черкаським ТЕЦ, Черкаським комунальним підприємством. Для отримання простого дозволу, в оформленні якого залучений один виконавець, консультація можна отримати по телефону за номером: 36-01-63

Будемо робити

Міська влада продовжує вжити максимум зусиль у напрямку максимального спрощення процедури отримання дозволів.

Розширяться перелік дозволів, які можна буде отримати в Єдиному центрі міськвиконкому.

За 1 жовтня цього року у виконавчому правлінні Єдиний дозвільний центр. Ново відкриття надзвичайно швидко отримали різноманітні дозволів. Так, якщо раніше жителі Черкас втрачали час на оформлення дозволу, скажімо, на будівництво чи реконструкцію житла або офісу, від кількох місяців до кількох років, то відтепер вони втрачають на це в кілька разів менше часу.

3 чого починали

Процедура оформлення дозволу займала від кількох місяців до кількох років. Раніше громадянин чи юридична особа для оформлення дозволу зверталася з відповідною заявою у відділ звернень громадян. Після цього заява починала свій довгий шлях по кабінетах чиновників, зокрема, від міського голови до заступників, від заступників до начальника відповідного відділу міськвиконкому і т. д. І таке ково заява могла обійти не один раз, доки громадянин не збере всі необхідні документи, на що загалом ішло від кількох місяців до кількох років.

Дуже часто жителі Черкас самі бігали по кабінетах і носили свої заяви. Звичайно була практика, коли заявник громадянин залежувався в стояці чиновників. Тому заради прискорення розгляду заяви люди виміщали були ходити по кабінетах і відстежувати дозо своєї справи.

Брак інформації, необхідної для отримання дозволу. У пошуках потрібної інформації громадянин мав також обивати пероги чиновницьких кабінетів. Обивачу стужно доводилось тим, хто хотів отримати складний дозвіл, в оформленні якого були задіяні відразу кілька відділів.

Найчастіше черкацями звертаються по дозволу на приватизацію чи відведення земельних ділянок, реконструкцію чи будівництво об'єктів, для розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг.

Перелік документів, які оформляються дозвільним центром міськвиконкому

1. Дозвіл на виконання проектно-документації для будівництва будівель.
2. Дозвіл на будівництво індивідуального будинку.
3. Дозвіл на виконання будівельних робіт.
4. Дозвіл на розміщення зовнішньої реклами.
5. Дозвіл на проведення реконструкції, реставрації, капітального ремонту без зміни цільового призначення об'єкта.
6. Дозвіл на реконструкцію квартири під магазин або офіс.
7. Дозвіл на реконструкцію квартири під магазин або офіс (для приватного підприємства).
8. Дозвіл на реконструкцію будівлі або приміщення без збудовування приміщення.
9. Дозвіл на реконструкцію будівлі або приміщення без збудовування приміщення (для приватного підприємства).
10. Дозвіл на перепланування квартири.
11. Дозвіл на розміщення нового об'єкта або прибудови.
12. Дозвіл на розміщення нового об'єкта або прибудови (для приватного підприємства).
13. Дозвіл на реконструкцію будівлі або приміщення з надбудовою поверху.
14. Дозвіл на розміщення об'

єкта торгівлі а продажу проектно-документації, готових до виконання, а також тех, що швидко згорають, інших продовольчих товарів (у тому числі овочів і фруктів) на майдані торговельно-сервісних приміщень (кавіна, виноска торгівлі).

15. Дозвіл на розміщення дрібнопродовольчої торговельної мережі та сфери послуг, крім паливної та газової.
16. Дозвіл на розміщення стаціонарних об'єктів торгівлі та сфери послуг, у тому числі паливної та газової.
17. Висновок на проекти відведення земельних ділянок (погодження проєктів відведення земельних ділянок).
18. Висновок на погодження місця розташування об'єкта.
19. Дозвіл на розробку проекту відведення земельної ділянки.
20. Дозвіл на розробку технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та виготовлення документації, що повсякчас право користування земельною ділянкою (щодо земельних ділянок, які передаються громадянам безоплатно у власність та (або) надаються у користування).
21. Дозвіл на розробку технічної документації із землеустрою

щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та виготовлення документації, що повсякчас право користування земельною ділянкою (щодо земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти нерухомості та без зміни цільового призначення земельної ділянки).

22. Дозвіл на проведення місцевих аукціонів, конкурсного розпродажу і отрей.
23. Ордер на виконання земельних робіт на вулицях, провулках та площах.
24. Ордер на виділення земельних надлежностей.
25. Технічні умови на встановлення опалювального кварту.
26. Технічні умови на встановлення приладу обліку води.
27. Технічні умови на водопостачання та водовідведення об'єкта, які будуються в м. Черкасах.
28. Технічні умови на водопостачання та водовідведення ділянки в натурі (на місцевості).
29. Санітарний паспорт на право проведення робіт із джерелом іонізуючих випромінювань.
30. Висновок на проект будівництва (реконструкції) ф. 303-0.
31. Висновок медико-санітарно-епідеміологічної служби про відповідність навчальних приміщень, матеріально-технічних базі вимогам санітарних норм і

32. Висновок щодо вибору (відведення) земельної ділянки під забудову ф. 301-0.
33. Погодження проекту землеустрою щодо відведення земельної ділянки.
34. Технічні умови підключення підприємства, будинку, споруди чи іншого виробничого чи теплових мереж.
35. Висновок щодо відведення земельної ділянки.
36. Дозвіл на початок роботи підприємства та ордеру працівників.
37. Дозвіл на початок роботи підприємства та ордеру працівників, виданий відповідно до компетенції здійснює територіальний орган державного пожежного нагляду.
38. Дозвіл на поворнення з отримання розваляння.
39. Дозвіл на спеціальне водокористування.
40. Ліміт на утворення та розміщення відходів.
41. Дозвіл на розміщення відходів.
42. Дозвіл на викиди забруднювачів речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення об'єкту.
43. Дозвіл на викиди забруднювачів речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для новостворених об'єктів.

За два місяці адміністратор Єдиного дозвільного центру надає такий обсяг послуг:

видає 400 документів дозвільного характеру зареєстрували 880 заяв надає 1 255 консультацій

10 нових авто "Швидкої допомоги" незабаром виїдуть на чергування

За рахунок міського бюджету утримуються 15 медичних закладів. Зокрема, 5 лікарень широкого профілю, 2 пологові будинки, станція швидкої допомоги, 4 амбулаторні поліклініки, 3 стоматологічні поліклініки.

3 чого починали

Зношеність медичного обладнання та автомобілів "швидкої допомоги". В закладах охорони здоров'я застаріло медичне обладнання та потребують оновлення автомобілів "швидкої допомоги". Так, центральне місто втрачає одне людське життя, оскільки невідкладна допомога надається не своєчасно або через брак медичних препаратів. У результаті, наприклад, при інфарктах та інсультів смерть настає у 15% випадків.

Недостатня доступність медичної допомоги. Через те, що всі місські лікарні є широкопрофільними, мабуть, дуже часто висококваліфіковані лікарі оперують звичайний апендицит. Тим часом хворі, які потребують кваліфікованої допомоги, не можуть отримати її.

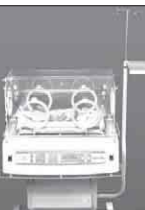
Неофіційні платні послуги в закладах охорони здоров'я. У медичних закладах неофіційно існувала практика платних послуг. Через непрозорість такої системи пацієнти не розуміли, за що саме вони платять гроші та на що вони витрачаються, а лікарі змушені були прийняватися та просити благодійну допомогу.

У 2007 році на охорону здоров'я з міського бюджету було виділено 82 млн. грн., що на 20 млн. грн. більше, ніж торік. Збільшення фінансування дозволило збільшити витрати на ліки, харчування хворих, забезпечення пільгової категорії населення медикаментами.

Що зроблено

Реорганізуємо міські лікарні. Заради більшої доступності медичної та раціоналішого використання бюджетних коштів ми розпочали реорганізацію міських лікарень. Нещодавно виконавчий комітет Черкаської міської ради затвердив план їхньої реорганізації. Зокрема, 3-тя міська лікарня отримає статус лікарні швидкої та невідкладної допомоги з відповідним фінансуванням. Ми замовили нове обладнання для надання невідкладної та швидкої допомоги 10 нових автомобілів "швидкої допомоги". 1-шу міську лікарню буде перепрофілювано на заклад планового лікування. На базі цього медичного закладу буде створено сучасний діагностичний центр із високоточним обладнанням. Відповідні роботи планується закінчити до кінця 2008 року. 2-гу міську лікарню перепрофілюємо на лікарню відновлювального типу, де люди проходять повільну реабілітацію після інтенсивного лікування.

Облаштуємо пологовий будинок сучасним обладнанням. Назірла необхідність створення в Черкасах обласного пологового будинку. Адаже 30% жінок, які народжують у черкаських пологових будинках, це породили з різних міст та районів області. Достигнуто домовленість із областю про передачу області пологового будинку № 2, що на вул. 30 років Перемоги. Натомість у пологовому будинку № 1 об'єднаємо плати за перебування жінок від підготовки до пологів до виписки з лікарні. До того ж місто ще в лютому цього року виділило кошти на

Такими кошками для догляду за передчасно народженими дітьми облаштуємо палату в пологовому будинку № 1

закупівлю кошок для догляду за передчасно народженими дітьми — вагою від 500 г. Однак майже рік Тендера на закупівлю України блокувала нам закупівлю, намагаючись своїми. Та зрештою закупівля відбулася аж у грудні.

Ввели офіційні платні послуги в поліклініках. З 1 червня цього року у міських поліклініках працює механізм офіційних платних послуг. Тобто, якщо людина хоче обстежитися без черги, вона має заплатити в касу лікарняного закладу чітко визначену суму за відповідну послугу. Перелік платних послуг та тарифи за кожну з них висписані у відповідному рішенні виконавчого комітету Черкаської міської ради. І ніхто не матиме права змалювати з людей більше грошей, ніж передбачено у рішенні виконавчого. Всі тарифи розраховані, виходячи із затрат, які несе заклад, надаючи ту чи іншу послугу. Законодавчою підставою для прийняття такого рішення виконавчого комітету є відповідна Постанова

Кабінету, яку було прийнято у 1996 році. Натомість неадекватні верстви населення зможуть отримувати безкоштовні медичні послуги, які фінансуються з бюджету. Вже в перші результати від запровадження платних послуг — за 4 місяці поліклініки додатково отримали 500 тис. грн. Ці кошти вони отримували і раніше, але невідомо, тому невідомо, на що вони витрачалися. А зараз ми їх бачимо, і знаємо, що їх використовують за призначенням. Отож, очевидно, що введення платних послуг збільшило необхідність лікарям прийняватися, а люди відтерепляються, за що вони платять.

На ремонт медичних закладів майже 1 млн. грн. Протягом літа цього року було проведено капітальний ремонт у міській лікарні № 1, зокрема, тут було реконструйовано каналізаційну мережу. У міській лікарні № 3 здійснено реконструкцію каналізаційної та водопровідної мереж, а в дитячій лікарні обновили відділення патології новонароджених.

Будемо робити

Закупимо достатню кількість медпрепарату "Metabolin". Одна доза його коштує 8 тис. грн. І допомагає уникнути смертельних випадків та ускладнень при інфарктах та інсультах. Отож завдяки цьому препаратowi вдасться зменшити кількість смертельних випадків від інфарктів та інсультів з 15 до 2%.

У кожній лікарні та поліклініці буде розміщено перелік хвороб 1 стандартів лікування. Кожний пацієнт, якому встановлено певний діагноз, зможе дізнатися, чи "правильно" його лікує лікар. Інформація буде доступна у електронному та друкованому вигляді у кожному медичному закладі.

Забезпечимо лікарень молодими кадрами. При одному з черкаських вузів буде створено медичний факультет. До викладання буде залучено висококваліфікованих медиків.

Забезпечимо лікарів соціальним житлом. Цього року в Черкасах розпочалося будівництво соціального житла. Тобто забудовники передають 5% квартир житлового будинку містові, вони надаватимуться в першу чергу лікарям та вчителям. Тому вже за 1,5 року місто може розраховувати на отримання перших соціальних квартир.

Збільшено обсяги фінансування галузі охорони здоров'я з бюджету

Уперше за десять років відбулось оновлення шкільних комп'ютерних класів

У місті Черкаси є 42 школи, в яких навчається 27,5 тисячі дітей. 36 шкіл утримується міським бюджетом, тут навчається 26,7 тисячі дітей. 2 школи-інтернати перебуває на утриманні обласного бюджету, 4 школи є приватними. Також у місті є 53 садочки.

Для черкаських шкіл закупили комп'ютери та безпечними та компактними моніторами (на фото облаштовують комп'ютерний клас у гуманітарно-правовому ліцеї).

З чого починали

Перодре керівництво управління освіти міським бюджетом не розвивало галузь. Тобто заклади освіти неспроможні були організувати навчальний процес на сучасному рівні.

Слабка матеріально-технічна база закладів освіти. Зокрема, у школах надзвичайно застаріла комп'ютерна техніка. Здебільшого комп'ютери майже 10-річної давнини.

Відсутність матеріально-людського забезпечення, які працюють із обдарованою молоддю. 4 роки тому міська влада прийняла рішення надавати такі підтримку. У результаті вчителів побила матеріального стимулу займатися з обдарованими дітьми заради досягнення успіху.

Високі затрати на енергоносії. В галузі освіти не перешли економію енергоресурсів, не прагнули запровадити енергозберігальні технології заради зменшення бюджетних коштів та спрямування їх на більш нагальні потреби. До того ж значна частина шкіл будувалася в 70-ті роки минулого століття, і середній їхній вік сягає майже 33 роки. Тому вони характеризуються низькою інженерною культурою, незадовільними властивостями стін та вікон, відсутністю ефективного обіду та регулювання тепла.

Що зроблено

Управління освіти міським бюджетом очолив досвідчений керівник Сергій Сасмо. Будучи директором школи № 17, Сергій Сасмо провадив на власному прикладі, як можна ефективно управляти закладом освіти. Майже шпарку тому він очолює управління освіти міським бюджетом, після чого в цій галузі почали позитивні зміни.

Проведено оптимізацію мережі шкіл задля економії бюджетних коштів. Зокрема, було скорочено школу № 35, яка орендувала приміщення колишнього ПТУ № 1. Натомість розташована поруч школа № 5 мала достатню кількість вільних місць. Їх і зайняли учні зі школи № 35, завдяки чому управління освіти зекономило значну суму коштів.

Активно запроваджують енергозберігальні технології в закладах освіти, що допомагає економити бюджетні кошти. Так, в початку року було встановлено понад 2 тисячі енергозберігальних ламп на суму 25 тис. грн. Крім того, у школах № 12 та № 28 встановлено димильники на тепло, які дають 50-60% економії коштів.

Відновлено фінансову підтримку вчителів, які працюють із обдарованими дітьми. Так, з 1 вересня цього року до посадового окладу вчителів додається 20-40% за особливі заслуги. Доплати отримують 12 педагогічних працівників. Така фінансова підтримка додає стимулу вчителям досягати успіхів у підготовці шко-

лярів. Крім того, з міського бюджету виплачуються премії переможцям всеукраїнських олімпіад та конкурсів, а також учителям, які навчають цих переможців. У 2007 році такі премії отримали 36 учителів та 30 учнів і науковців на загальну суму майже 30 тис. грн.

Почали оновлювати шкільну комп'ютерну базу. У грудні 2007 школи та 5 позашкільних закладів отримали нові комп'ютери. 20 шкіл отримали відеопроєктори, а дитсадок — нову побутову техніку — пральні машини, електроплити, холодильники.

Створено міський дитячий парламент, міську раду батьків та міський шкільний газет. Це сприяє об'єднанню дітей та дорослих навколо ідей створення зручних та сприятливих умов для навчання і дозвілля.

Розморожено будівництво спортзалу в спеціалізованій школі № 18. На 5 років було зупинено будівництво спортзалу в школі № 18. А цього року воно активно ведеться. Загальна вартість такого будівництва становить кілька мільйонів гривень. Аналогія цьому спортзалу в області не буде. Крім того, майже на 1 млн. грн. було відремонтовано дахи у школах міста. Зокрема, перекрили дахи не лише в тих закладах, які цього потребували, а й додатково у тих, які постраждали після сильної зливи влітку.

Прийняли програму додаткового забезпечен-

ня безплатними обідами 400 учнів 5-11 класів із неповних та неблагополучних сімей. Загалом майже 9 тисяч учнів харчуються безкоштовно. Серед них — діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, учні-інваліди, учні 1-4 класів.

Алкоголь та тютюн не розподістись безкоштовно. Міська влада ухвалила рішення про заборону реалізації цигарок та алкоголю біля міських шкіл. Першими, хто відгук на собі наслідки цього рішення, стали 5 магазинів.

Це об'єкти торгівлі, на які часто скарги мешки жителів міста. Спеціальна комісія аналізує розташування всіх об'єктів торгівлі неподалік шкіл і визначає перелік місць, де також буде згоріло продаж тютюнових виробів та алкогольних напоїв.

Введено практику гостювання дітей із інших регіонів у черкаських родичках та навіяках. Так, 175 черкаських дітей віком від 11 до 15 років здебільшого із малообезпечених родин гостювали в Західній Україні цьогорічних рідняків свят. Вони мешкали в сім'ях, їздили на екскурсії, знайомилися із традиціями святкування Різдва у цій місцевості України. А на травневі свята сто дітей із Західної України за владою їхньої родини відвідали Черкаси. У січні 2008 року в Черкасах уже гостюватимуть діти з Кишинєва.

Будемо робити

За рахунок збільшення надходжень до місцевого бюджету активізується робота з проведення капітальних ремонтів шкіл та комунікацій навчальних закладів.

Повернемо базу відпочинку для вчителів «Дніпро». Управління освіти хоче поставити крапку в епопеї з цією базою відпочинку вчителів, тому розпочало судовий процес з її повернення. Адже ще в 2003 році колишня керівництво управління освіти дозволило створити там кооператив, не погодивши це з власником бази «Дніпро» — міською радою. У результаті члени кооперативу узували право власності на 56 будівель, розпоряджаються ними на власний розсуд і не пускають туди освітан.

Політворюється матеріально-технічна база шкіл. Ми продовжуємо оновлювати комп'ютери у школах, запроваджуємо енергозберігальні технології, реконструюємо та утеплюємо приміщення.

Обсяги бюджетного фінансування черкаської освіти:

2006 року —
96 млн. грн.

2007 року —
124 млн. грн.

Цього року значно більше коштів виділено на ремонт закладів освіти, зокрема, 1,5 млн. грн., а на ремонт торік — 885 тис. грн.

Ми зробили кілька важливих кроків у створенні сприятливих умов для розвитку спорту

За рахунок міського бюджету в Черкасах утримується та розвивається 7 дитячо-юнацьких спортивних шкіл. У них тренується 3 тис. дітей та молодих людей із 23 видів спорту, наймасовішими з яких є футбол, баскетбол, волейбол, художня гімнастика, веслування на байдарках та каное, пауерліфтинг.

3 чого починали

Відсутність системної підтримки спорту з боку міської влади. Відродження спорту, яке спостерігалося в останні кілька років, відбувалося не завдяки міській владі, а зусиллям ів.

Слабка спортивна база. Сьогодні в Черкасах не вирішувалося питання ремонту спортивних залів та оновлення спортивного обладнання.

Невідповідність фінансової влади у розвитку фізкультури та спорту. Тобто галузь фізкультури та спорту фінансувалася за загальною лямпацією. Отож марно було чекати якогось прориву в цьому напрямку.

Цього року відремонтували "Будівельник", який став візитовою картою черкаського спорту.

Що зроблено

Проводиться комплексне оновлення спортивних об'єктів. По-перше, було оновлено Центральний стадіон, зокрема, відремонтовано центральний вхід, вежі для освітлення та білетні каси. Нещодавно тут почалося будівництво майданчика, на якому буде розміщено каток, що працюватиме цілий рік. Обладнали спортивним інвентарем зал для боксу. По-друге, в Палаці спорту "Будівельник" було відремонтовано фасад, спортивний зал, туалет та облаштовано парк. Парк є унікальним, оскільки в дні, вільні від спортивних ігор, він використовується як ігровий майданчик для дітей.

Збільшилося бюджетне фінансування спортивної галузі. Цього року вперше в черкаський спорт було вкладено такий обсяг коштів. Зокрема, порівняно з минулим роком фінансування ДЮСШ збільшилося на 30%.

Розпочалася активна робота над облаштуванням нових спортивних об'єктів. Цього року було відведено землю під футбольне поле для фізкультурно-оздоровчого комплексу, що в Південно-Західному районі. Також готовий проект рішення про відведення земельної ділянки під футбольне поле для дитячо-юнацької спортивної школи (ДЮСШ) "Дніпро-8". Зараз це процес передачі у власність приміщення дитячо-юнацької спортивної школи № 1, яке вона раніше орендувала. А завдяки активній участі комітету фізкультури та спорту міськвиконкому в роботі над

генпланом забудови міста всі спортивні об'єкти потраплять у нього. І з часом не виникатиме непорозуміння, що на місці стадіону несподівано виросте якась будівля.

Черкаси вибороли право на проведення Чемпіонату України з греко-римської боротьби. В лютому 2008 року всі збірні команди України візьмуть участь у цьому Чемпіонаті. Це відбірковий турнір перед Олімпійськими іграми-2008.

генпланом забудови міста всі спортивні об'єкти потраплять у нього. І з часом не виникатиме непорозуміння, що на місці стадіону несподівано виросте якась будівля.

Черкаси вибороли право на проведення Чемпіонату України з греко-римської боротьби. В лютому 2008 року всі збірні команди України візьмуть участь у цьому Чемпіонаті. Це відбірковий турнір перед Олімпійськими іграми-2008.

Місто лишається чемпіоном світу та Європи 2007 року з фехтування на шаблях серед юніорів Антоном КУКСЮМ. А також бронзовим призером чемпіонату Європи з кульової стрільби серед юніорів Дарієм ШАРПОВОМ, чемпіоном світу з багатборства в складі збірної команди України Віктором ЮРЧЕНКОМ та чемпіонами світу з фітнесу серед юніорів Оксаною та Максимом ОРОЦЬКИМ.

Будемо робити

Збільшувати обсяги бюджетного фінансування черкаського спорту та зміцнювати спортивну базу. Лише за цих обставин можна розраховувати на прорив у розвитку галузі.

Розвивати значно більше видів спорту. Зокрема, це стосується розвитку хокею, фігурного катання та інших.

Приводжувати реконструкцію та будівництво спортивних об'єктів. У планах найближчої перспективи є реконструкція бігових доріжок на Центральному стадіоні. Плануємо побудувати школу з веслування, що дасть можливість активно розвивати цей вид спорту.

Збудувати сучасний багатфункціональний спортивний комплекс. У ньому зможуть тренуватися та приймати суверенні міські команди суперліги з волейболу — "Круг", "Златогор", "ІмлексагроСпорт", та з баскетболу — "Черкаські мавпи". Тут проведуться змагання з волейболу, баскетболу, міні-футболу, дзюдо, спортивних танців та ін.

Обсяги бюджетного фінансування черкаського спорту:

Стихийна торгівля — головна нерозв'язана проблема

3 чого починали

Місто гральних автоматів. Незаконні гральні автомати почали масово з'являтися на черкаських вулицях улітку 2006 року. Загалом, у Черкасах нараховувалося 75 самовільно встановлених гральних автоматів. Вони стояли майже на кожній вулиці громадського транспорту. Це провокувало лудей грати, часто проработави останню копійку.

Холодильні установки. Стали небезпечними для людей. Кожні підприємці, який має кіоски на міських вулицях, намагався встановити поряд холодильну установку з продажу напоїв та морозива. Різноманітні вітрини ісували архітектурне обличчя міста, до того ж вони ставали небезпечними. Влітку минулого року в Черкасах стався випадок, коли струмом від холодильника вдарило 14-річну дівчинку.

Черкаси перетворилися на місто генделікс та кіосків. Більшість із цих об'єктів не мали навіть дозволу на торгівлю, не кажучи вже про рішення на віднесення земельних ділянок до зон торгівлі. Власники цих об'єктів не сплачують податки до міського бюджету, захарчувавши прагмату територію.

Перебіра миська влада. Значення до висновків стихійної торгівлі на вулицях та тротуарах міста. Зокрема, у 1999 році Черкаська миська рада ухвалила рішення про впровадження торгівлі по вулицях Гоголя та Садибицької. Ним вона доручила Центру дитячої та юнацької творчості справляти ринкової збір у торгівців по вулиці Гоголя за ставками ринкового збору, які діля на Центральному ринку. Цим рішенням миська рада наділила право директору ЦДЮТ, а іншим рішенням — обласному об'єднанню ринків збирати ринкову збір поза межами ринку.

Політики неорієнтовано використовували стихійну торгівлю як джерело своїх кишків. За 10 років існування стихійної торгівлі в Черкасах політичні діачи викопали стихійнікс на митинги, як тільки їм потрібно було домогтися свого. Політики називали позицію цих людей думкою всієї громади і в обмін на їхню підтримку обидви зберігати насиджені місця на вулицях та тротуарах міста.

Торікс на вулицях та зупинках міста незаконно стояло 75 гральних автоматів, 144 самовільно встановленікс, 200 незаконних гаражів і понад 100 кіосків. У місті Черкаси є 43 осередки стихійної торгівлі, де торгують близько 800 осіб. Офіційно в місті працює 14 ринків. Щоденно на них стоять порожніми 1200 місць.

Чому стихійнікс вперто не хочуть залишати свої місця?

По-перше, вони зайняли найбільш вигідні місця навколо Центрального ринку і займають так звані вершки.

По-друге, стихійнікс не сплачують і тримають тих платівців, які вимагає законодавство і які вимушені платити торгівці з ринків зі своїх доходів.

Будемо робити

Всі незаконно встановлені об'єкти приберемо. Миська влада звертається до черкасів із таким проханням: якщо ви помітили незаконний гральний автомат, кіоск, генделікс, телефоніате за номером 005. Загалом за даними черкаців було прибрано 12 гральних автоматів, зокрема, на вулиці по вул. Ангельської (біля Східно — Європейського інституту), на вул. Луначарського та в інших місцях.

Протягом кількох місяців планується демонтувати понад 100 незаконних кіосків та 24 генделікс.

Добиватимемо від правохоронних органів виконання рішення миської влади щодо впровадження стихійної торгівлі у місті. Зараз у Господарському суді області знаходиться справа про зобов'язання управління МВС у Черкаській області виконати рішення миської ради про впровадження торгівлі в місті Черкаси.

Що зроблено

Демонтовано всі вуличні автомати. Демонтаж розпочався у травні. За два місяці з черкаських вулиць було прибрано з пісочні самовільно встановлених гральних автоматів, решту власники поприбрали самостійно, не чекаючи приїзду спеціальної комісії з авторканом та вижиттєвою. До кінця літа миські вулиці та зупинки були повністю звільнені від "одноруких бандитів".

Холодильні установки з вулиць міста. Цю роботу продовжуємо, доки на вулицях міста не залишаться жодного небезпечного для життя людей незаконно встановленого холодильника.

Створена спеціальна комісія з демонтування незаконних гаражів, кіосків та генделікс. Комісія протягом останніх місяців провела обстеження гаражів, генделіксів і кіосків на наявність у їхніх власників необхідних дозволів, угод, підляючих умов. Усі об'єкти, на які немає необхідних документів, було вирішено демонтувати. За рік з черкаських вулиць прибрали близько 100 гаражів, з тридцяти кіосків та демонтовано 16 генделікс. Велику допомо-

гу у цій справі миській владі надала громадська організація "Справедливість", члени якої відслідковують появу нових незаконних об'єктів і через відповідні служби добираються їх демонтувати.

Миська влада здебільшого очистила вулиці міста від стихійної торгівлі. Поки що проблемними залишається територія біля Центру дитячої та юнацької творчості, вулиці та тротуари навколо Центрального ринку, та вулиці Пастериської. Тут стихійна торгівля продовжує продавати та заважає мешканцям навколишніх будинків, пішоходам та водіям. Проте миська влада не збирається зупинитися на досягнутому і продовжуватиме боротьбу із незаконною торгівлею.

Результат

За даними Київського міжнародного інституту соціології понад 80% черкаців підтримують дії миської влади щодо прибирання гральних автоматів та холодильних установок.

Міська влада активно бореться зі сміттям та озеленює місто

В місті є 3 пости з контролю за рівнем шкідливих викидів у повітря. Комунальне підприємство КАТП-2328 з допомогою 46 автомобілів вивозить сміття, обслуговуючи 8,5 тис. приватних будинків та 75,5 тис. квартир.

3 чого ми починали

Під забудову віддавали зелені зони міста. Попереду міська влада дозволила будівництво житла в Соснівці. У безоплатне користування віддала 23 земельні ділянки в районі Соснівки площею по 10 соток кожна. Хоча генеральним планом забудови міста тут передбачено будівництво закладів для відпочинку лікування та оздоровлення.

Зростає кількість АЗС. У результаті такої політики в місті налічується біля 80 автозаправних станцій. Зрештою одну АЗС побудували на території скверу. Екологічно небезпечні підприємства та власники АЗС не вкладали кошти у спеціальні програми з озеленення міста.

Пляжі засмічувалися, а задовж берега будувалися дороги котеджів. Більшість підприємців — орендарів пляжів, не дбали про їхню чистоту. У Дакхнівці задовж берега зводилися дороги котеджів.

Кількість сміття повністю збільшувалася. Сміттєзбиральні машини не встигали вивозити сміття, оскільки його обсяги постійно зростали, зокрема, через велику кількість пластикової тари у відходах. Також через збільшення будівельних відходів, які люди викидали в контейнери після ремонтів у квартирах. Автопарк комунального підприємства з вивезення сміття застарів — середній строк експлуатації автомобілів 15-18 років. Авто часто замалили, не встигали вивозити сміття.

Влада міста намагаться через суд зупинити вирубування дерев та будівництво в парковій зоні Соснівки.

Що зроблено

Міська влада відстоює в Суді паркову зону Соснівки. Ми заборонили будівництво житла в парковій зоні Соснівки, однак понад півроку тому Соснівській районній суд скасував це рішення. Та влада міста не збирається поступатися.

Ринкова вартість землі у Соснівці становить від 6 до 10 тисяч доларів за 1 сотку. Отже, щонайменше 1 380 000 доларів втрачає міський бюджет та громада міста від безоплатного володіння землею у районі Соснівки. Нині справа розглядається в Апеляційному суді.

Міська влада виділила 105 тис. грн. на поліційне контролю за висадками в повітря. Щодня через кожні 8 годин здійснюється контроль за вмістом шкідливих речовин у повітрі. Його проводить 3 пости гідрометеорологічної служби, розміщені в густонаселених районах міста. Для здійснення якісного контролю за станом атмосферного повітря ми оповіли спеціальне обладнання, на що виділили 105 тис. грн.

У місті більше не будуть вивозити АЗС. Міська влада прийняла стратегічне рішення — у Черкасах більше не будуть будуватися автозаправні станції. За останній рік міська влада не надала жодного дозволу на відведення земельної ділянки під АЗС.

Озеленюємо місто. Жоден забудовник не отримав дозвіл на будівництво без плану озеленення навколишньої території. Власники 8 АЗС уже беруть участь у програмі озеленення. Програмою року висадили 4 800 зе-

лених насаджень, 1 800 кущів троянд.

Активно боремося зі сміттям. Закупили 100 нових контейнерів для збору сміття. Додатково встановили 360 контейнерів для збору поліетиленових пляшок і 49 — для збору скляної тари. Також міська влада прийняла рішення — перш ніж власник квартири чи офіса отримає дозвіл на реконструкцію території для розміщення човни, натомість допустимо самовільне капітальне будівництво.

Розриваємо договори орендами прибережної території.

Будемо робити

Створимо спеціальну інспекцію, що опікуватиметься екологічною ситуацією в місті. Інспектори стежитимуть за дотриманням екологічного законодавства та працюватимуть над поліпшенням екології в місті.

Приватизуємо надбудовані площі під вилучених гайів автомобілів. Зокрема, введемо обмеження на термін експлуатації громадського транспорту та розвантажимо центр міста від великої кількості транспорту.

Закупили нові сміттєзбиральні машини. Поступово оновлюватимемо парк сміттєзбиральної техніки задля того, щоб вона не виласала і встигала вивозити сміття.

Запровадимо механізм збору сміття в приватному секторі. Частина населення з приватних будинків вивозить сміття прямо на вулиці. Тому є ідея забезпечити всі двори пластиковими контейнерами, які централізовано вивозитимуться раз на тиждень.

Побудуємо в місті завод для переробки сміття. За рік ми визначимося з інвестором, оскільки є кілька пропозицій із інвестування в будівництво такого підприємства. А поки що ми продовжимо на рік термін експлуатації наявного в місті сміттєзавода, зокрема, розширимо його.

Комунальне підприємство "Дирекція парків" активно займається благоустроєм міських парків

У Черкасах є 4 парки, з яких 2 — дитячі, та 4 сквери. Також у місті обласновано 150 дитячих та 33 спортивні майданчики.

3 чого починали

Міська влада не мала чіткого уявлення про те, як мають розвиватися парки. Більшість парків була у некрайньому, а подекуди й у занедбаному стані.

Останні 10 років парк 50-річчя Жовтня (нині "Ювілейний") знаходився в руках приватних осіб і практично заневав. Ще у 1995 році виконавчий комітет під головуванням Володимира Олійника віддав парк в оренду підприємству "Черкасазеленгос", яке згодом стало приватним. "Черкасазеленгос" не довго думавши, взяв на позабалансовий облік усі об'єкти парку, у тому числі — й великі насадження. Чому на позабалансовий? Очевидно, щоб не відводити за їх утримання і фінансування. Підприємство чимало заробило на аттракціонах і об'єктах розваг. Крім того, з міського бюджету щорічно виділялися кошти на утримання каскаду озер, освітлення алеї, на прибирання території. За цей час парк було занедбано і з улюбленого місця відпочинку городян він перетворився на суцільний чагарник.

Занедбані були й інші парки. Два з них сквери міста. Зокрема, сквер Хіміків перетворився на місце, де ставало моторошно в темну пору дня. Його облюбували наркомани і десятою дорогою обходили місцеві жителі. Тут нікуди було подітися від сміття та бруду.

Більшість дитячих аттракціонів перебували у не найкращому стані. Близько 70% обладнання на них взагалі вийшло з ладу, 90% гоїдалок і каруселей не експлуатувалося через відсутність окремих деталей.

У парках та скверах міста бракувало дитячих майданчиків. За останні кілька років було встановлено лише три сучасні дитячі майданчики, зокрема, у центрі (біля ресторану "Тарангела"), біля магазину "Прем'єр" (вулиця Добровольського) та супермаркету "Гранд" (район Митинця).

За 5 місяців свого існування "Дирекція парків" установила дитячі майданчики у парках "Казка", "Перемога" та "Центральному", що біля Кінопалацу.

Що зроблено

Створено комунальне підприємство "Дирекція парків", яке розробляє стратегію розвитку міських парків. Нині парки не просто існують, а цілеспрямовано розвиваються та облаштовуються задля комфортного відпочинку городян.

Парк "Ювілейний" повернули громаді міста Черкаси. У березні цього року міська влада своїм рішенням повернула до міської власності парк "Ювілейний". Після цього розпочалося його відродження. Зокрема, парк очистили від чагарників, прибрали сміття, пірізали гілки, встановили урни та сміттєві баки. Крім того, було зроблено косметичний ремонт мосту "Кохання" та встановлено освітлення.

Сквер Хіміків огорожують парканом та освітлюють. За 2 місяці ці роботи буде завершено. Також буде виважено 100 дерев, встановлено дитячі майданчик та футбольне поле із штучним покриттям.

У парках облаштовуються дитячі майданчики. Протягом 5 місяців

свого існування "Дирекція парків" установила дитячі майданчики у парках "Казка", "Перемога" та "Центральному", що біля Кінопалацу. Метою "Дирекції парків" на найближче майбутнє є наявність в кожному парку сучасного дитячого майданчика.

Працівники уманського дендрологічного парку "Софіївка" допомагають облаштовувати міські парки. Вони проводять ревізію всіх зелених насаджень та допоможуть розробити проекти розвитку міських парків.

Підприємці, які зводять багатопверховий будинок, зобов'язані на прилеглій до будинку території збудувати сучасне дитяче містечко. Таке рішення прийняла міська влада, і відтепер у випадку відсутності у проєктивній документації такого об'єкта підприємство не отримає дозвіл на будівництво. Зразком є дитяче містечко, яке облаштовано по вулиці Смілянській, 2. У цьому дитячому містечку окрім гоїдалок та каруселей є майданчик для гри у волейбол та баскетбол.

Зараз черкаські парки не просто існують, а розвиваються та облаштовуються задля комфортного відпочинку городян.

Будемо робити

Спортивно-розважальні комплекси буде встановлено у сквері Хіміків та у парку "Ювілейний". Це буде зроблено вже на початку наступного року. У парку "Ювілейний" буде відновлено каскад озер. На місці викраденої Русалочки планується встановити її копію.

У парках міста працюватимуть аттракціони. Ми відновимо старі аттракціони та побудуємо нові.

У Черкасах побудують два містечка мініатор. Одне облаштовує у парку "Ювілейний". Зокрема, тут встановлять копії відомих українських споруд у мініатюрі, наприклад, копію Софійського собору, що в Києві, Ла-стішного гнізда, що в Криму, Суботівської церкви, Кам'янець-Подільської фортеці, макети дощечних теремків та інших. На кожному макеті буде розміщено короткий опис історії створення споруди, а в інших історичними подіями вона пов'язана. Друге містечко мініатор з'явиться в Долині троянд. Тут розмістять мініатюри копії відомих споруд з усього світу. Наприклад, копію Ейфелевої вежі, собору Парнакської Богоматері, Триумфальної арки, Катедральної арки, Катедральної стіни. Макети всіх споруд мають виготовитися руками дітей. Їх виробництво візьме на себе станція коних техніків, а всі школи долучаться до цього захоплюючого процесу. В результаті кожна школа матиме свою фігуру, а діти гордісто говоритимуть, що вони відтворили історію в мініатюрі.

Ділянка тронів та скверу Хіміків отримають статус парків. Відповідне рішення має ухвалити обласна рада. Статус парку гарантує цим місцям недоторканність і виключає можливість тут будівництва.

У Черкасах почалося будівництво соціального житла

Першими його отримують учителі та лікарі

Цього року більшість інвесторів, які вкладають кошти у будівництво Черкас, почала виділяти 20-ту частину його вартості на розвиток міста. Зокрема, на прокладання доріг, будівництво соціальних закладів, магістральних мереж. Якщо ж інвестор зводить житловий будинок, то 5% квартир він передає містові як соціальне житло. За півтора року Черкаси отримують 500 м² такого житла. У соціальні квартири в першу чергу заселять учителів та лікарів.

3 чого починали

Щороку найбільшій частині черга на житло. Так, станом на 1 січня 2007 року в Черкасах налічується майже 17 тисяч осіб-черговиків. Щороку черга поповнюється на 20-30 осіб. Тим часом за рік виділяється не більше 7-10 квартир.

Останні кілька років не велось будівництва житла за рахунок міського бюджету. Державне житло зводиться за рахунок коштів із Державного бюджету, а муніципальне не будується вже кілька років поспіль. Тому марно було розраховувати на зменшення черги за рахунок держави.

Перший забудовник, який уклав угоду з міським головою на передачу містові 5% житла, буде багатоперспекивою по вул. Фрунзе, 130

Що зроблено

Почалося будівництво соціального житла. Будівництво соціального житла стало можливим після ухвалення у червні цього року міською владою довгоочікуваної Методики визначення пайової часті забудовників у розвитку міста Черкаси. Ця методика передбачає, що перед отриманням дозволу на виконання будівельних робіт замовник повинен звернутися до управління капітального будівництва міським колективом для розрахунку пайової часті. У квартирах, які передаються містові, мають бути виконані всі опоряджувальні роботи, тобто, як кажуть, під

ключ. Крім того, в договорі зазначається, якою має бути квартира, на якому поверсі вона розміщується.

За півтора року місто отримав перші соціальні квартири. За півтора року місто матиме 500 м² соціального житла, а в подальші роки таких квартир буде значно

більше. Загалом щороку в місті здається в експлуатацію в середньому 50 тис. м² нового житла. Тому з урахуванням того, що 5% квартир має передаватися містові, Черкаси щороку можуть розраховувати на 2,5 тис. м², які використовуватимуться як соціальне житло.

Від житлового будівництва місто щороку буде отримувати такий обсяг соціального житла (прогнози розрахунки)

- 1-кімнатних (45 м²) - 55 квартир
- 2-кімнатних (60 м²) - 41 квартира
- 3-кімнатних (75 м²) - 33 квартири

Будемо робити

Скорочуватимемо квартирну чергу за рахунок виділення земельних ділянок. Зараз вирішується питання передачі в державній власності у комунальну тримачку гектарів землі надтож вулиці Давидівської, що у Соснівці. Земельні ділянки розподілять між жителями Черкас, які стоять на квартирному обліку для першочергового покращення житлових умов. Люди зможуть збудувати оселю, вивіши, скажімо, іпотечний кредит, або ж продати ділянку і купити квартиру.

Забезпечуватимемо житлом у першу чергу лікарів та учителів.

Виділятимемо кошти з міського бюджету на будівництво житла.

Розмір відрахувань на розвиток міста від вартості будівництва в різних обласних центрах України

- Черкаси - 5%
- Івано-Франківськ - у середньому 5%
- Полтава - житло - 6%, інше будівництво - 10%
- Житомир - до 10%

- Вінниця - житло - до 10% (залежно від місця розташування), інше будівництво - до 20% (залежно від призначення об'єкта)
- Кіровоград - до 25% (залежно від призначення об'єкта, крім житла)
- Одеса - до 25% (залежно від призначення об'єкта)

2007 рік у світлинах

■ **Започатковано** благодійну акцію "Соціальна алінка". 1,5 тисячі дітей-сиріт, дітей з обмеженими можливостями замовили в листопаді подарунки Дівочі Морозу. Всі очікує жителі Черкас виконали бажання цих дітей і придбали їм подарунки, які продовжують вручати волонтери.

■ **Облаштувано** містечко казкових фігур у сквері "Юність". Це була перша спроба подарувати новорічну казку дітям, а наступного року містечко буде значно більшим.

■ **Вперше** цього року День міста пройшов під гаслом "Без алкоголю та тютюну". Тобто міська влада подбала, щоб серед спонсорів свята не було виробників спиртного та цигарок.

■ **Черкаський аеропорт** прийняв перший літак. Незабаром з'явиться авіапарк повітряних і вже є ініціатор, готовий вкладати кошти в його відродження. Це надасть нові можливості для розвитку міста.

■ **За останні** півроку в Черкасах облаштували три сучасних дитячих майданчики. КП "Дирекція парків" поставили собі за мету облаштувати такий майданчик у кожному парку та сквері.

■ **На новорічні свята 2007-2008** жителям Черкас подарували небудякої раз алінку, яку традиційно встановили в центрі міста біля Драмтеатру.

Шановні друзі!
Вітаю вас із Новим роком та Різдвяними святами. Бажаю, щоб ваші серця переповнювала радість, на душі було спокійно за майбутнє, а в домівках панували злагода і добробут.

З повагою,
міський голова **Сергій Одарчук**